Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis.
(First Lithuanian Workers' Daily)
Išeina Kasdien, Apart Nedėldienių.

Laisvė

Darbininkai Visų Šalių, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsite, Tik Retėžius, o Išlaimėsite Pasaulį!

No. 225 Telephone, Stagg 3878 Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Rugsėjo (Sept.) 22, 1930 Pavienio Numerio Kaina 4c Metai XX, Dienraščio XII

KRISLAI

**Fašistėliai Susmuko.
Nebus Darbo.
Moteris Industrijoj.
Agitacijos Fondas.**

Rašo *Jack P.*

Mūsų tautiški fašistukai taip nusmuko, kad nebežino, ką patys daro. Pavyzdžiui, SLA. 115 kuopos du valdybos nariai maldavo policijos viršininką Russell Taylor, kad apsaugotų jų susirinkimą nuo bolševikų. Girdi, opozicija laikys susirinkimą tuo pačiu laiku, kaip ir mes, tai gali būti susirėmimas. Bet pažangieji darbininkai nepaisė ir į susirinkimą gana daug suėjo, tuomet tie niekšai vėl bėgo policiją kviesti, kad darbininkų susirinkimą išardytų. Bet jų visas pastangas margis ant uodegos nusinešė.

Ryšyje su tuo, turime gražaus ir juoko. Pasirodo, kad mūsų fašistėliai nemoka nei savo organizacijos vardą suslebizavoti. Susivienijimą Lietuvių Amerikoje jie angliškai vadina "Lithuanian Lions of America." O tokio sutvėrimo visai nėra.

Amerikos spauda jau atvirai pripažįsta, kad 40 metų amžiaus sulaukęs darbininkas jau nebegali darbo gauti. Kapitalistai žino, kad darbininkas esti produktyvingiausias jauname amžiuje, nuo 20 iki 40 metų. Bet kur turi dėtis sulaukęs 40 metų? Kapitalistinėj sistemoj jis turės badu stipti. Prieš tai reikia kovoti. O tą kovą veda Darbo Unijų Vienybės Lyga ir Komunistų Partija.

Amerikos pramonėje šiandien dirba apie 10,000,000 moterų. Joms kapitalistai dirbtuvėse moka daug mažiau, negu vyrams darbininkams. Tuo tarpu moterys nemažiau atlieka darbo. Komunistai vedą kovą už moterų lygybę—už lygų darbą lygus atlyginimas.

Bėda su mumis, kad kuomet mes pradedame vieną darbą, tai kitą visai užmirštame. Vedimui kovos su fašistais ir socialfašistais reikia pingių. Tam tikslui jau sudėta šiek tiek pinigų. Tai gerai. Bet tuo pačiu kartu mes pamiršome Agitacijos Fondą. O A. F. dabar tuščias. Daug svarbių darbų trukdosi.

Mūsų darbininkiškos organizacijos turėtų pasirūpinti suruošti visą eilę parengimų Agitacijos Fondo naudai. Tuomi būtų sukelta keletas dolerių tiesioginiam komunistiniam darbui.

Smarkiai Plečiasi Karštligė

GASPORT, N. Y.— Šiame miestelyje netikėtai pradėjo siausti pavojinga karštligė. Jau susirgo 50 žmonių ir daktarai negali sulaikyti epidemijos. Liga gali persimesti į kitas vietas. Gasport sodžius randasi viršutinėj dalyj New Yorko valstijos.

Orlaivininkė Turėjus 2 Vyru

KANSAS CITY.— Spėjama, kad Rutha Alexander, garsi orlaivininkė, kuri šiomis dienomis užsimušė, pati pasidarė sau galą. Pasirodo, kad ji buvo tris kartus vedus, o tik su vienu vyru turėjo ofiicalę perskyrą. Vadinasi, ji vienu kartu veikiausia gyveno su dviem vyrais.

**WATERBURY
OAKVILLE
WATERTOWN**

Svarbus susirinkimas "Laisvės" skaitytojų ir simpatizatorių įvyks antradienį, rugsėjo (September) 23 d., 774 Bank St., 7:30 val. vakare. Dalyvaus drg. R. Mizara. Meldžiame visus atsilankyti.

Komisija.
(224-226)

Dešimties Kūdikių Motina Nušovė Kitą Moteriškę

LA PLATA, Md.— Luta May Gamblienė, 45 metų amžiaus, 10 kūdikių motina, pašovė Ethie Davienę, 23 metų amžiaus. Pastaroji randasi kritiškoj padėtyj. Gamblienė sako, kad ji norėjus Davienę nudėti už tai, kad ji draugavus su jos vyru. Girdi, aš peresrgėjau ją nelysti prie mano vyro, o vyrui liepiau nevaikštinėti su ta moteriške, bet nieko nereiškė.

Amerikos Inžinieriai Ramina Savo Buržuaziją

MASKVA.— Sovietų Sąjungoj gyvenanti Amerikos inžinieriai išsireiškia, kad Amerikos valdžia ir darbdaviai bereikalingai bijosi Sovietų Sąjungos produktų. Girdi, Sovietuose stambioji pramonė dar tik vystosi — tiesa, vystosi sekmingai. Sovietams dabar reikia mašinų, o Sovietai duoda žaldaikčių. Tai šitaip ir reikia apsimainyti su Sovietais.

Sovietų Sąjungoj, sako inžinieriai, dirva taip didelė visokiems produktams, jog Sovietų fabrikai dar negreitai galės pagaminti perteklių. Tuo būdu, esą tas visas triukšmas prieš Sovietus nereikalingas.

Francijos Pramonė Smunka

PARYŽIUS.— Pasaulinis krizis visu savo smarkumu persimetė ir į Franciją. Prekybas jau smunka. Bėgyje vieno rugpjūčio mėnesio nusmuko ant $28,000,000. O bėgyje 8 mėnesių šių metų eksportas nupuolė ant $139,920,000, o importas ant $180,680,000.

So. Boston, Mass.

Visuotinas "Laisvės" Skaitytojų Susirinkimas

Ketverge, 25 d. rugsėjo, kaip 8 val. val. vakare, Piliečių Kliubo kambariuose, 376 W. Broadway, įvyks dienraščio "Laisvės" skaitytojų svarbus susirinkimas.

Šiame susirinkime bus išdirbta planai ir surasta būdai kaip pasekmingiau rinkti prenumeratas laike vajaus mėnesio. Ypatingai bus daugiausiai kreipiama domės į sukoncentravimą visų mūsų spėkų darbui laike vajaus mėnesio. Todel kviečiame visus skaitytojus, o ypatingai gabiausius ir prityrusius vajininkus, ne tik So. Bostone, bet ir priemiesčių, dalyvaukite šiame susirinkime.

A. Taraska.
(225-26)

360,000 DARBININKŲ IŠMESTA IŠ DARBO JUNGTINĖSE VALSTIJOSE BĖGYJE TIK VIENO RUGPJŪČIO MĖNESIO

Kurkite Bedarbių Tarybas ir Ruoškitės prie Nacionalės Bedarbių Konferencijos; nuo Krizio Neišbėgsime; prieš Jį Reikia Kovoti, Verčiant nuo Kojų Kapitalistų Viešpatavimą Amerikoje.

Faktai kiekvienam į akis duria, kad bedarbė šuoliais žygiuoja pirmyn. Pati valdžia paskelbė, kad bėgyje rugpjūčio mėnesio apie 360,000 darbininkų tapo išmesta iš darbo badui į miestų gatves.

O tai masiai bedarbių neateina jokia pagelba iš niekur. Bet už tai tunka Amerikos buržuazija. Ją dar ir valdžia šelpia. Per tą patį mėnesį Washingtono valdžia sugrąžino darbdaviams $300,000,000 taksų. Tai tokia padėtis: nė cento badaujantiems darbininkams, o trys šimtai milionų lėbaujantiems kapitalistams iš valdžios iždo!

Bedarbiai Žudosi

Badas veda darbininkus prie desperacijos. Auga vargas, auga ligos, didėja skaičius saužudysčių. New Yorko sveikatos departmentas pripažįsta, kad šiame mieste dar niekados nebuvo taip augštas mirtingumas kaip šiemet. Didelės masės žmonių sveikatos stovis esąs nepatenkinantis.

Pontiac, Mich.— G. W. Hardenburgh, 49 metų amžiaus, išvaikštinėjęs virš metus be darbo, išėjo į daržą ir nusišovė.

Detroit, Mich.— Sam Sadoway, 35 metų, prisiėjus badauti, puolė po traukiniu ir nusižudė.

Lorain, Ohio.— John Rocher, 68 metų amžiaus, bedarbis, nušoko į upę ir nusiskandino.

Cleveland, O.— Walter Keller, 30 metų amžiaus, išėjo iš proto, žiūrėdamas į badaujančią pačią ir mažus vaikus.

Tai tik keli pavyzdžiai. Bet jie parodo, kokioj padėtyj yra atsidūrę daug bedarbių.

Ne Tuo Keliu Reikia Eiti

Tačiaus saužudystė yra ne tas kelias, kuriuo turi eiti bedarbiai darbininkai. Nereikia žudytis. Reikia atsisakyt badaut skelbiant kovą valdžiai ir darbadviams.

Reikia mobilizuotis ir organizuotis kovai. Darbo Unijų Vienybės Lyga šaukia nacionalę bedarbių konferenciją rugsėjo 28 d. Ji įvyks New Yorkę. Lietuviai bedarbiai, stokite į bedarbių tarybas. Dalyvaukite kovoje.

Komunistų Partija siūlo Socialės Apdraudos Bilių, sulig kuriuo kiekvienas bedarbis gautų nemažiau, kaip $25 savaitėje. Kovokime už šitą bilių. Remkime Komunistų Partiją, vienatinę proletariato partiją.

Balsuokite už Komunistų Partijos kandidatus. Parodykite savo protestą prieš bedarbę, prieš algų kapojimą, prieš badą ir policijos brutališkumą.

IŠ LIETUVOS

Bereikalo Nusileidom

KAUNAS.— Pas Tilmansą dirba 130 darbininkų. Iš jų tik 7 dirba ne akordiniai. Yra 6 jaunuoliai. Samdytojas rūpinas etatinius darbininkus pakeisti laikinais. Buvo toks atsitikimas. Susirgo darbininkas ir pragulėjo tris mėnesius. Grįžus prie darbo, samdytojas pasiūlė jam pasirašyt, kad jis skaitys save laikinu, nežiūrint, to, kad jis fabrike dirba šešis metus. Darbininkas priverstas buvo taip padaryti, ir dabar skaitos laikinu. 1923 m. darbininkai gaudavo produktus, malkas ir vasaros metu gaudavo 10 dienų atostogų. 1928 m. darbininkai jau negaudavo nei malkų, nei produktų, o 1930 m. samdytojas ir atostogų visai nenori duot. Mes pasipriešinom, sušaukėm visuotiną susirinkimą ir nusprendėm streikuoti, jei mums atostogų neduos. Samdytojas pamatęs mūsų pasipriešinimą, priverstas buvo duot atostogų, bet davė ne dešimts, o tik šešias dienas. Be reikalo nusileista, jei darbininkai būtų energingiau kovoję už savo reikalavimus, tai būt daugiau laimėję.

Žada Gatvėn Išmest

KAUNAS.— "Tilkos" dirbtuvėj dirba apie 150 darbininkų, jų tarpe tik 6 vyrai, kiti—mergaitės. Užmokesnis mažiausias iš visu pramonės įmonių. Samdytojai, mat, skaičiuoja, kad darbininkės daug suvalgančios saldainių, be to, pusryčiams kavos gaunančios. Dauguma darbininkų dirba akordiniai. Pasitaiko dienų, kad darbininkės uždirba tik po 1—1½ lito. Padieniai dirbančių yra mažai. Joms moka po 2½—3 litus į dieną. Girdėt, kad pasibaigus ž. U. ir pramonės parodai siaurins darbą ir apie pusę darbininkų paliuosuos. Į maistininkų sąjungą darbininkės nesirašo, sako, sąjunga darbininkėms nieko neduos.

Komunistinė Literatūra

KAUNAS.— Šviesos gatvėj ties Nr. 10 rasta komunistinio laikraščio "Balsas".

Užrašai Žuvusio 33 Metai Tam Atgal

STOCKHOLM, Švedija.— Valdžia pagaliaus atidarė užrašus Salomono August Andrees'o, kuris šiaurėje žuvo 33 metai tam atgal. Kaip žinoma, Andre'o liekanos tapo tik nesenai atrastos. Kartu rasta ir jo užrašų knyga, kuri turi 142 puslapius.

Iš užrašų matyt, kad baliūnas, kuriuo Andree lėkė, užsidegė ir nukrito. Tuomet prasidėjo Andre'o kova už gyvybę. Bet ji tapo pralaimėta ir tas nelaimingas lakūnas žuvo amžinai.

Nankingo Valdžia Sumušus Savo Militarinius Priešus

SHANGHAI.— Nankingo valdžia savo pareiškime sako baigianti supliekti taip vadinamą Peipingo valdžią, kurią sudarė bent trys generolai. Peipingo valdžios armija, vadovaujama Fengo, bėganti atgal didžiausiame pakrikime.

Chiang Kai-shekas sako, kad supliekęs Peipingo valdžią, jis pradėsiąs visuotiną puolimą ant komunistų.

Tuo tarpu Mandžurijos valdžia pasiuntė kariuomene užimti Peipingą. Matyt, Mandžurijos militaristai nenori, kad Chiang Kai-shekas perdaug įsigalėtų, kuomet Fengo kariuomenė bus visai ištaškyta.

Augščiausias Namas Pasauly

NEW YORK.— Ant kampo 34th St. ir 5th Ave. New Yorke statomas pasaulyje augščiausias namas. Jis bus 86 augštų. Plieno rėmai jau pastatyti. Sunku viršus užmatyti. Namas lėšuos $55,000,000. Turės 1,058 pėdas augščio.

Tai dar ne viskas. Ant namo viršaus bus įtasyta stotis baliuninio orlaivio. Tas dar pridės 200 pėdų. Taigi, nuo žemės iki pat viršūnės stiebo namas turės 1,258 pėdas.

PO PRIEDANGA NEVA GYNIMO AMER. FARMERIŲ NUO SOVIETŲ KVIEČIŲ VĖL PUOLAMA DARBININKŲ TĖVYNĖ

Proletarinė Tėvynė Neduoda Ramybės Visiems Darbininkų Neprieteliams; Penkių Metų Plano Pasisekimas Grūmoja Kapitalizmo Viešpatavimui; Gynimas Sovietų Sąjungos Yra Visos Darbininkijos Reikalas

WASHINGTONAS.—Nusmuko Amerikos kviečių kaina. Tas ypatingai pastebima Chicagoje. Valdžia sujudo, bijo farmerių nepasitenkinimo. Jungtin. Valstijų agrikultūros sekretorius Hyde viešai pareiškė, kad tą tragediją kviečių biržoj pagimdę Sovietų Sąjungos kviečiai. Jis neva iš tikrų šaltinių sužinojęs, kad Sovietai Amerikoje pardavę 5,000,000 bušelių kviečių.

Tik jis stebisi, kaip tai galėję būti, kad Sovietų kviečiai pasiekę Ameriką. Girdi, juk ant kviečių uždėti augšti muitai. Hyde mušė telegramą Chicagos Prekybos Tarybos prezidentui Bunnell, reikalaudamas greito paaiškinimo, kame dalykas. Toliaus p. Hyde sapalioja, kad Sovietų valdžia tyčia vežanti kviečius į Ameriką, idant čia sukiršinus farmerius prieš valdžią.

Tuo tarpu fašistas Fish sako, kad jis tuojaus pradėsiąs tyrinėti Sovietų kviečių problemą "ryšyje su raudonąja propaganda."

Matote, buržuazija siunta ir šėlsta. Bijo Sovietų Sąjungos kiekvieno pasijudinimo. Aną dieną staugė visais kampais, kad Sovietai Ameriką ketiną užversti dirbtuvių produktais, o dabar gvoltą sukėlė prieš kviečius. Vienas dalykas aiškus: Sovietų Penkių Metų Plano pasisekimas įvarė diegli į buržuazijos šoną. Ji žino, kad buržuazija su gaujomis parazitų ir alkanomis masėmis darbininkų ilgai negalės išsilaikyti prieš proletarinę tėvynę. Štai kame pagrindas viso to alaso.

Francijos Karo Budžetas

PARYŽIUS.— Francijos kabinetas nutarė padidinti karo biudžetą ant $29,000,000. Tuo būdu 1931-32 metais Francija išleis ginklavimosi reikalams $488,000,000. Gi Briandas Genevoje prisiekauja, kad Francija tik taikos tetrokštanti.

Apšaudė Sausuosius Agentus

ELIZABETH, N. J.—Federalės valdžios agentai iškrėtė Rising Sun bravarą ir rado daug munšaino. Jie suėmė šešis žmones ir laukė vežimo, kad nugabenus juos į kalėjimą. Tuo tarpu užpuolė 12 mušeikų, atėmė iš jų kalinius ir vieną agentą ant vietos nušovė.

Suradę Eksplozijos Autorių

HAGUE.— Amerikos valdžios atstovas Bonynge tvirtina, kad ne kas kitas, kaip Kristoff išeksplodavęs amunicijos stotį 1917 metais Kinkslande, N. J. Tuomet Kristoff buvęs vokiečių valdžios šnipas. Amunicijos buvę sunaikinta už $1,000,000. Bet su visomis kitomis lėšomis ryšyje su eksplozija, Amerika turėjus $40,000,000 nuostolių. Vokietija turinti dabar tas lėšas padengti.

Apgaudinėja Darbininkus

CLEVELAND, O.—Ohio valstijos Darbo Federacijos prezidentas p. McLaughlin sugalvoja naują skymą apgaudinėjimui darbininkų. Vietoj kovoti prieš algų kapojimą ir už socialę apdraudą bedarbiams, jis, sako kad reikia atsišaukti į kapitalistus, kad jie tvertų korporacijas ir statytų darbininkams namus. Jis prašo bosus eiti pėdomis Rockefellerio, dėtis prie jo kompanijos, kuri įsteigta budavojimui namų "del darbininkų."

O buržuazinė spauda šitą fašistpalaikio apgavystę išpūtė po visą Ameriką. Tai vis su tikslu, kad nukreipti darbininkų domę nuo degančio dienos klausimo—ekonominio krizio, nuo kurio kenčia 30,000,000 vyrų, moterų ir vaikų.

Pasirinkite Revoliucinės Kovos Kelią

Jokios ašaros nieko negelbės. Gyvenimas sunkiai suspaudė Amerikos darbininkų mases. Tą visi pripažįsta. Ta pati našta gulo ant pečių ir lietuvių darbininkų.

Mes esame neatskiriama dalimi Amerikos darbininkų klasės. Tuo būdu mes turime būti kietai susirišę su visomis Amerikos darbininkų kovomis.

Dabar eina visoj eilėj valstijų rinkimai. Lenda prie lietuvių darbininkų republikonai ir demokratai. Socialfašistai perša darbininkams geltonąją Socialistų Partiją. Visoki apmokami agentai darbuojasi lietuviu tarpe.

Bet lietuviai darbininkai privalo parodyti duris visoms buržuazinėms partijoms. Balsas už tas partijas reiškia balsą už bedarbę, už algų kapojimą, už skurdą ir bada.

Tik Amerikos Komunistų Partija yra darbininkų klasės partija. Ji kovoja už darbininkų interesus. Ji yra mirtinas priešas bosų klasės. Ji susideda tik iš darbininkų.

Lietuviai darbininkai turi eiti kovos keliu. Mes turime budavoti savo klasės spėkas. Suglauskite savo eiles po revoliucine Komunistų Partijos vadovybe. Visais būdais remkite savo partiją. Padėkite jai darbu ir finansais rinkimų kampanijoje.

DARBININKAI, REMKIT KOMUNISTŲ PARTIJOS KANDIDATUS

LAISVĖ, LITHUANIAN DAILY

Published by LAISVĖ, INC.
Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, New York

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00	United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Brooklyn, N. Y., six months	$4.00
Foreign countries, per year	$8.00	Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$6.00	Canad and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Išvakarėje Trečių Penkmetės Plano Metų

Sovietų kūrybos Penkmetės Plano antrieji metai užsibaigia rugsėjo 30 d. Nuo spalio 1 d. prasideda treti metai pasmarkinto plėtojimo pramonės ir socializuojamo lauko ūkio. Sovietų Sąjungos Komunistų Partija delei to išleido pareiškimą, kuriame nurodo, jog treti metai Penkmetės Plano milžiniškai pastūmės priekyn šalies pramonę. Tais 1930-31 ekonominiais metais numatoma, jog gamyba taip paaugs, kad tais vieniais metais priaugęs "priedas" bus lygus visai caristinės Rusijos gamybai paskutiniais metais pirm pasaulinio karo.

Kai del antrųjų Penkmetės Plano metų, tai jau per dešimt mėnesių buvo gamyba pakelta 27 nuošimčiais abelnai, o sunkioji pramonė, kuri yra socializmo pamatas, paaugo net 39 ir puse nuošimčių.

Didysis Stalingrado traktorių fabrikas ir Dono Rostovo žemdirbystės mašinų fabrikas jau užbaigti ir pradėjo dirbti. Trečiaisiais metais žadama baigti tokius statomus milžiniškus fabrikus, kaip Magnitostroi (kuriam bus tais metais išleista 200 milionų rublių), Kuznecostroi, Žemojo Naugardo automobilių fabrikas, Charkovo Čeliabinsko traktorių fabrikai, mašinų fabrikai Uralų kalnuose, Saratovo fabrikas dirbimui kombinuotų pjaujamųjų-kuliamųjų mašinų, taipo pat chemikalų fabrikai Berezniakove ir Bobrikove. Tais metais bus pradėta statymas didžių metalo liejyklų Niznitagilske ir Mariopolyj, Dniepro įvairių gamybų kombinatas ir tt.

Trečiaisiais Penkmetės Plano metais nustatyta pagaminti 7,500,000 tonų geležies, 74,500,000 tonų anglies, pastatyt pramonės mašinų už 2,500,000,000 rublių, žemdirbystės mašinų už 845,000,000 ir tiek traktorių, kad jie duotų 745,000 arklių pajėgos.

O ką Sovietai sulig plano užsibrėžia, tai ir padaro, net su magaryčiomis.

Ką Žada Rytojus Sovietų Sąjungos Darbininkams

Palyginant su prieškariniais laikais, Sovietų Sąjungos darbininkai dabar turi tikrą uždarbio 39 nuošimčius daugiau, tai yra iš savo darbo mokesnio gali nusipirkt 39 procentais daugiau reikmenų. Bet jeigu pridėsime socialę jų apdraudą, nemokamą medikalį patarnavimą, atostogas su pilnu darbo mokesniu, kambarių nupiginimą ir tt., tai tikrasis Sovietų darbininko uždarbis bus pakilęs net 67 nuošimčiais augščiau, negu paskutiniais metais pirm karo. O kada 1933 metais užsibaigs laikas Penkių Metų programos, tai tiesioginis tikrasis darbininkų uždarbis bus tuo laikotarpiu pakilęs dar virš 70 nuošimčių, apart pirmesnių pakilimų.

Tuo pačiu laiku yra įvedinėjama 7 valandų darbo diena; ir planuojama, kad 1938 metais darbo laikas bus sutrumpintas iki 6 valandų į parą o 1943 metais iki penkių valandų išviso. Sulig šios programos, tuomet jau nereikės dirbti jauniems žmonėms žemiau 20 metų amžiaus ir darbininkams, sulaukusiems 50 metų. Jie bus užlaikomi perviršiniais produktais puikiai išvystytos pramonės ir socializuoto lauko ūkio.

Tokius pagerinimus savo darbininkams lemia Sovietų šalis, kurią niekšiški mulkiai iš Darbo Federacijos vadina "vergiška sistema." Bet ką, iš antros pusės, darbo žmonėms lemia kapitalistinė tvarka? Nagi, vis didėjantį krizį, vis platesnę masinę bedarbę ir sunkesnį išnaudojimą, badą ir karą,—jeigu kapitalistinių šalių darbininkai nepadarys to, ką padarė klasiniai jų draugai Rusijoj. Bet darbininkų judėjimas šiaja revoliucine kryptim auga ir smarkėja visame pasaulyje, taigi ir Jungtinėse Valstijose. O kad jį sparčiau pavarius linkui tikslo, Amerikos darbininkų uždavinys yra visomis savo išgalėmis ir balsais remti Komunistų Partiją, dėtis į revoliucinę Darbo Unijų Vienybės Lygą, steigti savo komitetus darbavietėse, organizuoti masines bedarbių ir dirbančiųjų bendrąsias tarybas ir veikliai dalyvauti visose Komunistų Partijos skelbiamose kampanijose ir kovose.

DETROIT, MICH.

Rengkimės prie Vajaus

Nors kas metą būna vajus mūsų darbininkiškos spaudos ir organizacijų, bet tas darbas neturėtų būti kaipo mažos vertės, o kas sykį vis daugiau jį įvertinkime ir padvigubinkime skaičių narių ir skaitytojų.

Už savaitės laiko, žinoma, kad prasidės "Laisvės," "Vilnies," A.L.D.L.D. ir dar A.P.L.A. vajai gavimui naujų narių ir skaitytojų. Jeigu mes, darbininkai, organizuotai ir pasiryžusiai tą darbą imtume, tad vajus atneštų didelę paramą mūsų laikraščiams ir organizacijoms. Todel, prie to reikia pasirengti.

A.P.L.A. 47-tos Kp. ir Apskričio Žinios

Per pasidarbavimą 47-tos kuopos Detroite pavyko sutverti A.P.L.A. 3-čią Apskritį Michigan volstijbj.

Šiomis dienomis jau gavome pranešimą nuo vieno Chicagos draugo, tai d. L. Prūseikos, kuris pasižada mums patarnauti del A.P.L.A. 3-čio Apskričio, ir be abejo, kad neatsisakys pašvęsti valandą A.L.D.L.D. reikalams. Drg. L. Prūseika mano pradėti maršrutą su rugs. 28 d. iš Grand Rapids, Mich, ir tos apielinkės miesteliuose apsilankys. Todel mes manome, kad drg. L. Prūseika bus Detroite apie 4 ar 5 d. spalio. Todel bus proga mums girdėti jo prakalbą. Rengkimės!

J. K. Alvinas.

APŽVALGA

Smetoniniai Fašistai Sako, Nebijo Klerikalų Grąsinimo

Lietuvos fašistai kiek galint spaudžia klerikalus, kad jie dar daugiau tarnautų fašistams ir jų režimui. Klerikalai dejuoja, kad pastaruoju laiku smetoniniai fašistai bando užsmaugti ateitininkų organizaciją, klerikalinio jaunimo organizaciją. "Ryto" No. 199 kanauninkas P. Dogelis rašo:

Spada skelbia švietimo ministerio nusistatymą uždaryti ateitininkų organizaciją. Vadinasi, vienu plunksnos pabrėžimu manoma likviduoti ateitininkus.

Kas yra ateitininkai, ai visiems gerai žinoma. Jų vardas aidi Lietuvos padangėje nuo 20 metų. Jie įsisteigė rusų priespaudos laikais. Įsisteigė ir veikė slapčiai, kol Nepriklausomos Lietuvos susilaukė. Jie patys tą Nepriklausomybę ir laisvę iškovojo.

Ateitinikai yra ištikimiausi Nepriklausomos Lietuvos sūnūs. Ištikimiausi del to, kad jie Tėvynės meilę remia Dievu.

Ir jis net nustebęs, kad

"tąją organizaciją, taip naudingą ir idealią, savoji lietuviškoji vyriausybė mano uždaryti. Tikrai netikėta naujiena."

Kun. P. Dogelis net bando įrodyti, kad ta klerikalinė organizacija vyriausybei nekenksminga. Bet smetoniniams fašistams nepatinka toj organizacijoj klerikalinių vadų pazurzėjimai, kartas nuo karto, prieš Smetonos režimą. Už tai jie mano ją uždaryti, ir kan. Dogelis, vietoj šauktis dievą į pagelbą, sekamai grąsina Smetonos valdžiai:

Ateitininkų organizacijos uždarymas būtų pavojingas pačiai valstybei ir vyriausybei. Visų pirma sukeltų pačiuose ateitininkuose didžiausią tokių valdžios darbų neapykantą.

Ateitininkų viešos organizacijos panaikinimas sugrūstų juos vėl į katakombas, kaip tai buvo prie rusų režimo. Prasidėtų tuomet ateitininkų šnipinėjimai, gaudymai, jų baudimai; o ar tai būtų sveika mūsų valstybei, kur taika, glaudūs tėviški ir sūniški tarp valdančių ir valdinių santykių yra daugiau negu pageidaujami.

Jis sako, kad tai būtų "žutbūtinga kova" tarp klerikalų ir smetoninių fašistų. Esą,

Dvasiškoji vyriausybė į ateitininkų uždarymą pažiūrėtų kaip į prieš Katalikų Bažnyčią Lietuvoje pradėta žūtbūtinę kovą. Čia taip lengvai negalės praeiti, kaip keno manoma. Konkordatas su vatikanu garantuoja katalikiškąją akciją Lietuvoje. O kas gi yra ateitininkų organizacija? Gi viena iš tos akcijos šakų. Paliesti ateitininkus, vadinasi, ardyti katalikiškąją akciją. O čia būtų jau konkordato laužymas. Ateitininkai yra tiesioginiai Episkopato žinioje. Vyskupai, savo autoritetu ligi šiol globoję ateitininkus, nesutiks su jų uždarymu, nes ne vėjams vyskupai savo konferencijoje 1928 m. kovo mėn. 27, 28 ir 29 d. yra pasakę: jaunimo švietimas ir dorinimas turi būti tikybinis, kad katalikų jaunimas turi dėtis į savas katalikiškas organizacijas, kad dvasiškija turi laikyti darbą katalikų jaunimo organizacijose, kaip antai: Pavasarininkuose, Ateitininkuose, savo pastoracijos dalimi, kad katalikų jaunimo organizacijos yra dalis katalikų akcijos, esančios Episkopato žinioje.

Į tą grąsinimą fašistinės valdžios organas "Lietuvos Aidas" No. 201 atsako:

"O kai del grąsinimų, tai galim užtikrinti kanauninką, kad jei ir daugiau jų atsirastų, tai valstybė jų nenusigąs. Valstybė turi pakankamai priemonių nuo jų atsiginti".

Girdi,

Vyriausybė norėdama, kad mokiniai mokyklose mokytųsi, o ne politikautų, nusprendė uždrausti mokiniams dalyvauti politinio pobūdžio organizacijose.

Ir "Lietuvos Žinios" No. 202 praneša, kad aplinkraštis jau "išsiuntinėtas mokyklų vadovybėms, kuriame įsakoma klerikališkas mokinių organizacijas uždaryti."

Lietuvoj ekonominiam kriziui didėjant, didėjant pavojui fašistinei valdžiai, fašistai pradeda uždarinėti net klerikalines organizacijas, kuriose pastebi šiokį tokį žurzėjimą.

S.L.A. Fašistų "Graudūs Verksmai"

SLA fašistai ir socialfašistai pradėjo blofinti, būk bolševikai norį nuskriausti SLA narius.

Fašistai ir socialfašistai, įpuolę desperacijon del to, kas dabar dedasi SLA organizacijoj, bando apkaltinti pažangiuosius SLA narius organizacijos griovime.

Fašistas Vitaitis "Tėvynės" No. 38 isteriškai šaukia prieš pažangiųjų SLA. narių daromus žingsnius atsiimti dalį turto, tai yra, išmokėtus savo pinigus. Jis bando įrodinėti, kad neva organizacijos "draskymui" pažangieji nori tokį žingsnį daryti. Girdi,

"Tik del to jie siekia sukelt didžiausias suirutes Susivienijime, kad valdžia būtų priversta panaikinti Susivienijimą ir esanti SLA turtą išdalinti nariams proporcionaliai."

Ir kad pagąsdinti narius ir pateisinti SLA fašistų ir socialfašistų bjaurų darbą skaldyme Susivienijimo, fašistas Vitaitis sako:

Kokią milžinišką skriaudą atneštų SLA. nariams, jei bolševikams pavyktų suiručių keliu priversti valdžią panaikinti Susivienijimą, tai kiekvienas SLA. narys turėtų aiškiai suprasti. Supranta tai ir patys bolševikų lyderiai. Suviršu 14,000 SLA. narių netektų užtikrintos apdraudos ir ligoje pašelpos, netektų kuone visų savo įmokėtų pinigų į Susivienijimą.

Toliaus Vitaitis pranašauja, kad fašistų ir socialfašistų kontroliuojamam Susivienijimui gali būt riestai. Jis sako:

Be to, visi žino ką reiškia valdžios įsikišimas į organizaciją ir finansinių įstaigų likvidavimo reikalus. Tokiais atsitikimais valdžia paskiria taip vadinamus resyverius ir tie susidarę sau štabus prirengia likvidavimo darbą... Čia reikėtų išskaitliuoti kiek kuris SLA. narys įmokėjo pinigų į Susivienijimą, kiek kuriam iš Susivienijimo išmokėta ir kiek kuriam galų gale priguli sugrąžinti likusių pinigų. Tokis darbas užimtų gal kelis metus laiko, nes valdžios žmonės nesiskubina dirbti. Ir, jei nedidelių paprastų bankų likvidavimo reikalas suėda kuone visus esamus pinigus, tai juo daugiau pinigų suėstų Susivienijimo likvidavimas ir nariams beliktų gal po kelis centus iš šiandieninio SLA. kapitalo.

Ir del to tasai Grigaičio pakalikas ir kruvinųjų Lietuvos fašistų garbintojas bolševikus ir kitus pažangiuosius SLA narius. Įdomu, kad Vitaitis pripažįsta, jog nariams gali belikti tik po kelis centus iš "šiandieninio SLA kapitalo." Matomai, Vitaitis žino, kad šiandieninis SLA kapitalas (tas milionas dolerių) gerai aptirpęs. Bet kad pateisinti fašistus ir socialfašistus, Vitaitis sako:

"Matot SLA nariai kokią didelę, neatpildomą skriaudą nori jums padaryti bolševikiški konspiratoriai savo suokalbiais Susivienijimą sugriauti."

Bet SLA nariai labai gerai žino, kad Susivienijimo tikrais griovikais yra fašistai ir socialfašistai, Gegužis, Vitaitis, Grigaitis, Bagočius. Ar gi ne tie gaivalai, ar ne tie SLA narių darbininkų priešai Chicagoj Lietuvių Auditorijoj surengė terbrą prieš pažangiuosius SLA narius ir pradėjo skaldymo darbą? Ar ne tie elementai per kelis metus skaldė kuopas, mėtė iš Susivienijimo pažangiuosius SLA narius už darbininkišką veikimą Susivienijime? Ir dabar, matydami Susivienijimui pavojų, matydami, kad organizacija gali subyrėti, pažangiems SLA nariams vedant kovą prieš reakcionierius, jie skaldymo darbą bando suversti ant bolševikų ir pažangiųjų SLA narių. Bet SLA nariai žino, kad tikrieji Susivienijimo skaldytojai yra fašistai ir socialfašistai.

Klausykite, Ponai Socialdemokratai Kalba

Lenkijos socialistai per visą laiką rėmė Pilsudskio valdžią. Sykiu su Pilsudskio valdžia jie buvo nusistatę prieš komunistus ir visą komunistinį judėjimą. Panašiai elgėsi ir elgiasi visų kitų šalių socialistai. Visur ir visame kame remia fašistines valdžias ir visą fašistinį veikimą, kad tik nuveikus komunistus. Jie niekur nepakėlė savo balso prieš tai, kad fašistinės valdžios persekioja komunistus ir visą tą darbininkišką judėjimą, kuriam vadovauja komunistai. Kitaip sakant, visų šalių socialistai buvo ir tebėra fašistų nuolankūs bernai-liokajai.

Bet štai Lenkijoj fašistai, nežinia ar tai prieš gerą ar tai prieš blogą, truputį gnibtelėjo ir ponams socialistams. Pilsudskis įsakė suareštuoti kelioliką seimo atstovų, kurių tarpe buvo ir ponai socialistai. Tas jau nepatiko socialistams. Tuojaus prabilo Vokietijos socialdemokratai prieš Lenkijos fašistus. Vokietijos socialdemokratų pild. komitetas pasiuntė savo geltonajam internacionalui reikalavimą, kad visur būtų keliami protestai prieš Lenkijos fašizmą, kuris persekioja darbininkus.

Ar ne juokinga? Kuomet per visą laiką darbininkai buvo persekiojami, kuomet ne tik Lenkijoj, bet ir kitose šalyse šaudė ir šaudo darbininkus, kuomet visur pilni kalėjimai prigrūsta darbininkų, tai ponai socialistai bei socialdemokratai nežinojo, kad fašizmas siaučia. Bet kuomet juos, kaipo savo liokajus, Pilsudskis čiuptelėjo ir truputį gnibtelėjo, tai jau pradėjo kelti skandalą, pradėjo šaukti, kad čia darbininkai persekiojami ir kad jau reikia protestuoti. O kuomet komunistai protestavo ir protestuoja prieš fašizmą, tai tie patys socialistai ir jų geltonasis internacional as tik šaipėsi ir šaiposi, bendrai veikdamas su fašistais.

Mūsų lietuviškų socialistų liekanos, kurios jau visiškai baigia nykti, irgi panašiai elgiasi. Juk tos liekanos ne tik neprisidėjo prie kovos prieš lietuviškąjį fašizmą, kuomet čia vedama, bet dar atbulai — vedė kovą prieš tuos, kurie kovojo prieš fašizmą. Juk ponai socialistai ne tik nedalyvavo priešfašistiniam suvažiavime, kuomet čia, Amerikoj, buvo sušauktas, bet atbulai — vedė griežčiausią kovą prieš tą suvažiavimą. Tą patį daro ir Susivienijime Lietuvių Amerikoj. Kuomet yra vedama kova prieš fašistus, tai socialistai bendrai eina su fašistais ir jiems gelbsti visais galimais būdais. O dabar, veikiausiai, ir jie jau šauks, kad Lenkijoj fašistai persekioja darbininkus ir kvies prieš tai protestuoti.

Taigi, klausykite, jau ponai socialistai kalba.

Švenčioniškis.

PITTSFIELD, MASS.

Kada užsidarė Pontoosuc audinyčia, nekurie audėjai išvažiavo į kitus miestus, o kiti pasiliko jieškot darbo. Už keletos mėnesių minėtą kompaniją nupirko grupė New Yorko audinyčių savininkų, ir pradėjo darbą su šimtu darbininkų, o pastaruoju laiku jau dirba 400. Kuriems pasitaikė gaut darbas, jaučiasi laimingais, kad ir mažos algos, visgi geriaus, kai badauti. Russell audinyčia per keletą mėnesių, sumažėjus darbams, atleidinėjo darbininkus, o dabar visiškai užsidarė neapribuotam laikui. 300 darbininkų neteko darbo.

-:- -:- -:-

Koks ten Mr. Henry, pasivadinęs save spiritualistu, bandė pasipinigauti, bet už poros metų jo biznis nustojo gyvavęs. Juokingas tas žmogelis: užsimerkęs pasako "pamokslą," o paskui pasakoja kiekvienam laimę ateityje. Nors, iš šalies žiūrint, atrodo keista ir juokinga, bet visgi netrūksta žioplių—daugiausiai moterų. Kai spiritualistas Henry subankrūtino, tai dabar atsirado koks ten jau pasivadinęs Dr., bet rodos, kad ir Dr. laimės tiek, kiek Zablackas ant muilo.

-:- -:- -:-

Lenkų kunigas sumanė skymą pasipinigaut. Kadangi cimentu išlieta gatvė, prie kurios randasi jo kirpykla, sumanė surengti šokius ant tos gatvės. Kunigėlis rodos pelnė tūkstantį dolerių, o žiopliai ne tik davė pinigus kirpikui, bet dar batus nutrynė ant aštraus cimento.

Nors čia randasi daug visokios rūšies bažnyčių ir viena katalikų parapijinė high-schoolė, bet kunigai sumanė budavot dar vieną; tam tikslui turės išlupt iš savo tamsių buriučių $500,000! Kunigai dabar slankioja po stubas ir kiekvienas parapijonas turi duot dolerį mulkinimo įstaigai.

Biržų Proletaras.

ĮDOMUMAI

Mokslas Tarp Laukinių bei Pusiau-Civilizuotų Žmonių

Pas laukinius žmones "tamsioje" Afrikoje ir pas kiltas necivilizuotas tautas yra "gydoma" užkalbinėjimais, burtais įvairios ligos. Bet jie turi ir tikrų, kaip mes sakytume, "mokslišku," žinių apie gydymą iš savo patyrimų praktikoj; jie yra suradę gerų gyduolių iš žolių, ir moka net operacijas daryti.

1792 metais du Anglijos oficieriai Thomas Crusoe ir James Findley pakliuvo į nelaisvę Afrikos negramsi Tie laukiniai žmonės, sulig savo papratimo, nupjovė oficieriams nosis ir dešines rankas. Begyvendami nelaisvėje, ofiiceriai mažu pamažu susidraugavo su laukiniais; pastarieji atrado, kad oficieriai "gana geri vyrai" ir todel nutarė pridėt jiems nosis. Išpjovė oficieriams iš kaktų po mėsos gabalą; padirbo iš jos pavidalus nosies ir prisiuvo. Naujos nosys puikiai prigijo. Kada po tulam laikui jiedu sugrįžo Europon, nustebino visus daktarus; įvairios mokslo akademijos kvietė oficierius papasakoti, kaip būtent laukiniai negrai padarė tą sekmingą operaciją. Europiniai daktarai irgi bandė benosiams panašiai pridėti nosis, bet jiems tas darbas nevyko. Ir tik paskutiniais laikais Amerikos ir Europos specialistai tegali tokias operacijas vidutiniai atlikti.

Dar tiktai keletas metų atgal europiečiai mokslininkai surado, kad Chinijos kaimiečiams yra jau šimtai metų žinoma ir naudojama tula žolė, kuri daro tokią veikmę į kūną ir nervus, kaip "stebėtinasai" adrenalinas, kurį dar nepersenai išrado civilizuotų šalių medicina. Tos žolės syvais chiniečiai gaivina žmones, kuriem sustoja plakus širdis. Tuo tikslu dabar vartojama Amerikoj ir Europoj adrenalinas, išsunktas iš antinkstinių liaukų įvairių gyvulių.

Atkasamuose senovės Aigipto valdonų ir turčių kapuose yra randama auksu ir sidabru užtaisyti dantys, dirbtiniai įdėti sloniaus kaulo dantys, net auksinės dantų kepuraitės. Mikroskopiniai tų lavonų liekanos betyrinėjant, patirta, kad jau trejetas ar daugiau tūkstančių metų atgal Aigipte būdavo sekmingai daroma akim katarakto operacijos, kurios ir šiandie yra laikomos gana rimtomis. Taipo pat surasta, kad tais laikais visai gerai būdavo sugydoma nulaužti kaulai bei priauginama kur reikia dalys kitų kaulų.

J. C. K.

Išsigandę Komunistų

HANKOW. — Raudonosios Armijos pasisekimas įvarė didelę baimę į Chiang Kai-sheko pasekėjus Hankowe. Dabar bijoma, kad Chinijos Sovietų raudonasis lavynas neužpultų Hankowo nakties laiku. Valdžia uždarė uostą ir neįleidžia laivų tarpe vidurnakčio ir ryto 5 valandos. Nakties laiku miestas saugomas apdrūtinta spėka.

BEDARBĖ IR FAŠISTAI LIETUVOJ

Fašistų spauda nuolat triūbija, kad darbininkų padėtis Lietuvoj gerėja. Nelabai senai fašistų "Lietuvos Aidas" rašė: "...Visoj Europoj ir net Amerikoj del krizio, milionai bedarbių. Pas mus Lietuvoj ačiu dievui bedarbių nėra. Kas tik nori dirbt, tas gali gaut darbo kiek jis nor''. O kaip iš tikrųjų yra? Ar gerėja padėtis? Taip, gerėja, tik pavienių buržujų padėtis, o ne darbininkų. Darbininkų padėtis blogėja diena iš dienos. Kas žiema darbininkus smaugia bedarbė. Praeitą žiemą bene žiauriau, negu kitados, smaugė ta pati bedarbė, o su ja, aišku—skurdas, badas. Fašistai bijodami bedarbių išstojimų įvairiaip juos "džiugino" (kalbu apie Kauno bedarbius). Sakė, ateis pavasaris ir visi galės gaut darbo. Tiesa, iš pat pavasario miesto valdyba buvo davus darbo keletai dešimčių darbininkų, bet ir tiems tik už ubagišką atlyginimą (po 4—5 litus dienai). Tačiau nepraėjo nei poros mėnesių, kaip ta pati miesto valdyba ir vėl pradėjo atleidinėti grupėmis tuos pačius darbininkus aiškindama, kad darbai baigiasi. Darbininkai, porą mėnesių padirbę, ir vėl atsidūrė bedarbių eilėse. Beveik visi viešieji darbai yra miesto valdybos žinioj, ir jeigu valdyba sako, kad "darbai baigiasi", tai reiškia, kad jau čia negausi darbo. O kokie kiti darbai Kaune? Fašistų spauda mėgsta didžiuotis, kad Kaune statoma keletas naujų namų. Bet ar gali prie tos statybos gaut darbo visi bedarbiai? Nereik užmiršti, kad bedarbė siaučia ne tik mieste. Ji giliai palietė ir kaimą. Kaimo darbininkai negaudami darbo vietoj traukia į miestą. Kasdien galima matyt būrius kaimiečių, vaikščiojančių Kauno gatvėmis. Jie alkani, nes ne visiems pavykstą greit gaut darbo bent vienai kitai dienai. Daugumas tų kaimo darbininkų, visą žiemą išbuvę be darbo, dabar šiaip taip sukalę keliui į Kauną, netur nė iš ko gyvent, nė už ką grįžt. O antra, kas juos laukia sugrįžus? Ta pati bedarbė ir badas. Todel nestebėtina, kad toks išbadėjęs bedarbis, radęs kokį darbą, stoja dirbt net neklausdamas, kiek jam mokės. Tokiems darbininkams samdytojai dažniausia moka, kiek jų malonė. Tie darbininkai nedrįsta reikalaut daugiau, nes jie mato, kad už jų nugaros stovi eilės bedarbių, kurie sutiks dirbt dar už mažesnį atlyginimą. Samdytojams tokia padėtis patinka. Jie pradėjo atstatinėt nuo darbo miestiečius darbininkur ir imt pigesnius atvykusius iš kaimo darbininkus. Kaimo darbininkai palyginant su miesto darbininkais ne tik blogiau organizuoti, bet ir šiaip yra mažiau susipratę. Tokiems darbininkams ne tik lengva mažint atlyginimą, bet ir jau sutartus centus nuvogt.

Darbininkams ne naujiena su tokiais dalykais susitikt, kad išmokant algą samdytojas ar jo įgaliotinis nusuka po kiek litų. Pririnkęs tamsesnių ar labiau išbadėjusių darbininkų, samdytojas tuo keliu dar labiau mažina jų uždarbį. Jeigu kuris darbininkas pasipriešina kiek griežčiau, jį be jokių ceremonijų tuoj atstato: "Nenori, nedirbk. Rasiu tokių, kurie dirbs už dar mažesnę algą." Jeigu kuris pasiskundžia, kad ir duonai negalės uždirbt šitaip, tai samdytojas jam pasiūlo dirbt akordinį darbą. Žinoma, nuo akordinių darbų samdytojai nemažai pasipelno. Samdytojai išskaičiuoja taip: jeigu darbininkas norės pats prasimaitinti ir savo šeimyną pramaitinti, tai turės dirbt nuo tamsos iki tamsos ir ne bet kaip dirbt, o iš visų jėgų, nes atlyginimas už akordą jam skiriamas labai mažas. Jeigu lėčiau dirbsi, tai labai mažai uždirbsi. Tokiu būdu, dirbdamas nuo tamsos iki tamsos, vienas darbininkas atidirba tiek, kiek du, kartais ir daugiau, o atlyginimo dažniausia negauna nė tiek, kiek turėtų gaut vienas darbininkas, tokį darbą bedirbdamas.

Dar vienas samdytojų gudrumas: kaip prie statybos, taip ir prie kitų darbų, stengiamasi priimti daugiausia moterų, nes paprastai moterims mokama mažiau, negu vyrams. Darbą joms tenka dirbt tą patį, ką ir vyrams, ir štai daugelis moterų, neščios būdamos, iki pat gimdymo laiko nešioja plytas į antrą ar tretį augštą.

Samdytojai išranda vis naujesnius ir naujesnius būdus darbininkų skaičiui mažint ir priverst juos dirbt vieną už du ir daugiau. Esant tokiai padėčiai, Kaune bedarbė ir vasaros metu didėjo. Vis daugiau ir daugiau bedarbių vasaros metu lankosi valdyboj, prašydami darbo ar pašalpos, bet paprastai negauna nei vieno, nei kito; jiems atsako: "Kaimiečiai atvažiavę gauna darbo, o jūs negaunat! Aišku, kad dirbt tingit." Žinoma, del tokios padėties auga darbininkuose nepasitenkinimas. Matydami tai, fašistai pradėjo ir vėl šaukt savo spaudoj, kad esant tokiems dideliems uždarbiams Kaune, kaimiečiai esą meta ūkius ir važiuoja į Kauną. Čia irgi reikia pasistebėt, kaip bjauriai fašistai meluoja, nes nerasi tokio bepročio, kuris mestų ūkį, kuriame turi duonos, ir važiuotų į miestą badaut. Pasitaiko mažažemių, turinčių 2-3 hektarus žemės ir apie 10 žmonių šeimynos; aišku, kad iš tokio "ūkio'' duonos negali užtekt. O kur kiti reikalai? Kur mokesčiai, kuriuos fašistų valdžia be atodairos lupa? Tokiems mažažemiam ir tenka drožt į miestą darbo ir duonos ieškot.

Manot, kad fašistų valdžia tuos melagingus gandus leidžia nežinodama tikros padėties? Ar ji nežino, kad tieji kaimiečiai, tokie patys alkani bedarbiai? Ji žino, tik ne tas jai rūpi. Jai rūpi dumt darbininkams akis, kad nukreipt jų dėmėsį kitą pusę. Fašistų valdžia ne tik leidžia įvairias paskalas. Ji stengiasi per savo žvalgybą kiršint miesto darbininkus prieš kaimiečius, kad jie peštųsi tarp savęs. Tulas miesto darbininkas galėjo įsitikint, kad žvalgybos agentai kursto darbininkus prieš kaimo darbininkus. Girdi, "jie kainas numuša, jie nedarbo kaltininkai'' ir tt. Kas čia rūpi fašistams? Fašistai bijo augančio nedarbo. Jie bijo, kad miesto darbininkai nesusivienytų su kaimo darbininkais ir, išėję į gatvę, nepastatytų griežto reikalavimo darbo ir duonos, atlyginimo pakėlimo ir 7 valandų darbo dienos. Jiems rūpi ardyt darbo vienybę. Fašistai plepa, kad Lietuvoj nėra nedarbo. Jų žodžiais ekonominis krizis palietė veik visas buržuazines šalis, tik nepasiekė Lietuvos. Tuo tarpu darbininkai savo akimis mato didelį nedarbą; na, ir reikia sukt jiems galvas kaimiečiais, kad tie yra bedarbės kaltininkai. Tai kas gi tuomet bedarbę didina kaime, kur ji taip pat auga?

Tiesa, dabar vasarą bedarbė nėra tokia baisi, kaip žiemą, rūbų mažiau reikia ir nereikia kambario šildyt. Bet artėja žiema, o su ja—dar didesnė, negu kitados buvo, bedarbė ir dar didesnis badas. Darbininkai negali tikėtis, kad fašistų valdžia darytų pastangas padėt bedarbiams. Darbininkai ne pirmus metus gyvena po fašistiniu jungu. Jie yra įsitikinę, kad fašistų valdžia tai yra buržujų valdžia, jai tik buržujų reikalai ir rūpi. Darbininkai pagerins savo būklę tik bendrai kovodami kaip mieste, taip ir kaime. Darbininkai galutinai išsivaduos iš kapitalo jungo tik tuomet, kai nuvers buržujų valdžią ir paims valdžią į savo rankas. Taigi bedarbiai, taip pat ir turintieji darbo (nes rytoj ir jie gali likti bedarbiais) privalo jau dabar organizuotis ir pradėt kovą del darbo ir duonos, taipogi ir del fašistų diktatūros nuvertimo. Kompartijos pareiga vadovaut tai kovai.

Pagada.

Puikus Pasiulijmas

Draugės O. V. Kvedariūtės

Kadangi aš negaliu pasidarbuoti del "Laisvės" šiame vajuje, negaliu gauti nors vieną naują skaitytoją, gyvendama tarp svetimtaučių, tai aš duosiu $5.00 tam, kas gaus nors 5 naujus "Laisvei" skaitytojus laike vajaus Mt. Carmel, Pa.

Tas miestelis labai atsilikęs apšvietos atžvilgiu. Daugelyje stubų čia tik mūnšainas garuoja. Užtat Romos juodvarniam viešpatavimas vyksta.

Aš neturiu ką rekomenduoti "Laisvei" už agentą šiame miestelyje. Tai doleidžiu, kad ir iš kitur atvykęs agentas darbuotųsi. Bile tik įrodys, kad gavo Mt. Carmel, Pa., 5 skaitytojus, duosiu jam $5.

Draugiškai,

O. V. Kvedariūtė.

Pirmas Atsiliepė

DRG. D. POCIUS

iš Rockville, Conn.

Pirmas šiame vajuje atsiuntė naują skaitytoją d. D. Pocius iš Rockville, Conn. Per jį užsiprenumeravo "Laisvę" drg. William Sypaila. "L." administracija deda draugą Pocių į kontestantų surašą ir linki jam laimėti pirmą dovaną.

"Laisvės" prenumerata naujiem skaitytojam nupiginta vienu doleriu, vietoje šešių dolerių

TIK $5.00 METAMS

Prašome draugų įsitėmyt, kad reguliarė "Laisvės" kaina yra 6 doleriai metams ir 3 doleriai pusei metų. Seniems skaitytojams nėra nupiginimo. Tačiaus, kurie iš senų skaitytojų gaus "Laisvei" du naujus metinius skaitytojus, tie ir savo prenumeratą galės atsinaujinti už 5 dolerius metams.

Vajus Prasidės su 1 d. Spalių Mėnesio ir Baigsis su 1 d. Lapkričio, 1930

"Laisvės" bendrovės direktoriai prašo visų dienraščio skaitytojų darbuotis šiame vajuje, kad gavus nors porą tūkstančių naujų skaitytojų. Kviesdami draugus dalyvauti konteste, direktoriai skiria šešias dovanas grynais pinigais:

PIRMA	$30
ANTRA	$25
TREČIA	$20
KETVIRTA	$15
PENKTA	$10
ŠEŠTA	$5

Pirmesnieji vajui įrodė, kad kurie iš kontestantų pradeda darbuotis pačioje pradžioje vajaus, tie gauna daugiau skaitytojų ir pasiima augštesnes dovanas.

Metinės prenumeratos už $5 skaitysis 1, o pusmetinės už $2.50 skaitysis ½.

Siųsdami prenumeratas, kartu siųskite ir pinigus. Laikraštis nebus siuntinėjamas, pakol neaplaikysime mokesties už prenumeratą. Gavę prenumeratas, tuojau siųskite sekančiu antrašu:

"LAISVĖ"

427 Lorimer Street

Brooklyn, N. Y.

A. L. D. L. D. ŽINIOS

IG. BACHES, Sekr., 909 Pennsylvania Ave., Union Co., Union, N. J.
J. BONDZI, Iždininkė, 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

AGITACIJOS MĖNESIS

Metai prabėgo taip greitai, kad mes nepasijutome, kaip turime darbymetės, laikotarpį. Agitacijos mėnesis tai yra mūsų, lietuvių darbininkų, rugiapjūtė: išbandymas mūsų spėkų, mobilizacija ištikimų kareivių darbininkiško nusistatymo. Ši rugiapjūtė tai nėra pirmutinė ir nebus paskutinė. Agitacijos mėnesį mes išbandome savas spėkas ir pasirodome, ant kiek atsidavusiai dirbame, tiek turime ir pasisekimo. Tačiaus, mano tikslas —padaryti pržvalgą mūsų A. L.D.L.D., ką nuveikėme per praeitus metus ir kokios pasekmės mūsų darbo buvo.

Šių metų pradžioje mūsų vienetos duokles mokėjo labai lėtai, ir kuomet buvo daroma pirmutinė ekspedicija šių metų knygos, tai pas visus Centro komiteto narius nebuvo ūpo iš priežasties lėto mokesčių mokėjimo. Centre buvo manoma, kad šie metai, kaipo bedarbės metai, žymiai atsilieps ant mūsų organizacijos. Tačiaus, su birželio mėnesiu dalykai organizacijoje pakitėjo ir pradėjo eiti į normales vėžes. Kuopos viena po kitai (turiu mintyje mažesnes) prisiuntė nemažai užpernykščių mokesčių, bet ir po šiai dienai mūsų nekurios didžiosios kuopos dar nėra pasiekusios pereitų metų narių kvotos, ir šis agitacijos mėnesis turi išlyginti tuos atsilikimus.

Užsienio Dalykai

Kiekvienam organizacijos nariui bus žingeidu žinoti, kaip dalykai yra su užsienio draugais ir kokias spėkas mes turime savos organizacijos. Geriausia ir tvirčiausia mūsų organizacija savomis kuopomis —Kanada. Ten mes turime visą eilę kuopų, ir yra kuopų, turinčių virš penkių dešimtų narių. Ir kanadiečių tarpe mūsų kuopų judėjimas pagirtinas, nors teisybė, turėtų būt geresnis, ypatingai laike agitacijos mėnesio. Draugai kanadiečiai turi specialį "Vilnies" vajaus mėnesį, ir kokias pasekmes "Vilnis" gaus, tai ateitis parodys darbo vaisius. Tačiaus, kanadiečiai turi nepamiršti, kad spalių mėnesis yra ne tik A.L.D.L.D. agitacijos mėnesis, bet taip pat ir dienraščių—"Laisvės" ir "Vilnies" vajus gavimui naujų skaitytojų. Visas blogumas su Kanada, tai valdininkų varžymas įsileidime mūsų knygų, ir turiu priminti, kad tai blogiausia šalis tuo klausimu; bet jau dalykai likosi apeiti ir jau draugai gauna jas tinkamai be jokių keblumų.

Argentinoje mes turime tik vieną kuopą. Keletas metų atgal mes turėjome jų daugiau, ir į Argentiną pasiuntimas knygų yra lengvas. Bet kodel mūsų draugai A.L.D.L.D. dalykais nesirūpina, tai tik jie vieni težino. Mokestis tokia maža, yra galimybių ir dirva plati masinei organizacijai. Kad argentiniečiai nežinot apie mūsų organizaciją, nesinori tam tikėti. Mūsų organizacijos knygos yra išsiplatinusios Argentinoje. Per šį metą mes esame išsiuntę 1327 knygas į įvairias pasaulio dalis, kur tik turėjome lietuvių antrašus. Mūsų draugams "Rytojaus" antrašu pasiųsta 539 knygos ir tiems mūsų simpatikams, kurių tik gavome antrašus. Na, o kur mūsų vienetos, kurios kreipėsi į Centrą informacijų pasiuntimui atliekamų knygų į užsienį? Didžiumoje likosi patarta pasiųsta į Argentiną. Tai reiškia, mūsų leidiniai yra gerai išsiplatinę, ir draugai turėtų sukrusti organizavime mūsų A.L.D.L.D. kuopų. Draugės darbininkės turi dvi savo L.D.S.A. kuopas,—tai prasižengimas, kad nėra A.L.D.L.D. kuopų.

Brazilijoje mūsų organizacija jau turėjo ryšius su "Garso"-štabu, ir mes jiems esame pasiuntę nemažai mūsų organizacijos knygų. Tačiaus, reakcija išardė mūsų draugų veikimą tame tolimam krašte, suareštudama prie "Garso" stovinčius draugus, ir mūsų darbininkiškam veikimui užduotas smūgis: veiklesni draugai ištremti ir toliau nėra žinios, kaip bus ir su kuo reikės turėti reikalą.

Škotijoje Centras manė užmegsti ryšius, ir jau mes buvome gavę porą antrašų, kuriais pasiuntėme mūsų organizacijos knygų ir kartu su knygomis laiškučius, prašant draugus pasidarbuoti suorganizuojant A.L.D.L.D. kuopą. Tačiaus, pasekmės prastos, ir ar tai delei reakcijos ar kito kokio dalyko, nėra pageidaujamų rezultatų.

Pora metų atgal Sovietų Sąjungoje mes jau turėjome džiuginančias pasekmes ir jau buvo susiorganizavę pora kuopų. Tačiaus, šiais metais vėl likosi nekokie dalykai—kame priežastis, tai jie patys težino. Mano manymu, amerikiečių apsigyvenusių yra geras būrys ir jie neturėtų pamiršti mūsų organizacijos.

Francijon ir Pietų Afrikon likosi pasiųsti laiškučiai ir kartu su laiškučiais ir mūsų organizacijos knygų; tačiaus, draugai apgailestauja, kad mažas uždarbis ir, nesant ganėtinai lietuvių, kuopų suorganizuoti negali.

Reiškia, per šį metą buvo dedamos pastangos užmegsti ryšius su užsienio draugais, bet nedavė geidaujamų rezultatų.

Planai—Obalsiai

Mūsų kuopos ir apskričiai šiais metais turi dirbti ne juokais. Mūsų organizacija turi 14-ką apskričių. Per 14-ką apskričių turi būt patiekta sekami planai: (1) Kiekvienas apskritis tpri sušaukti komitetų posėdžius. (2) Tuose posėdžiuose apskričių komitetai turėtų patiekti planus, kiek ir kuri kuopa pereitais metais turėjo narių ir paskirti tam tikrą dalį gauti agitacijos mėnesį naujų. (3) Sužiūrėti mūsų darbininkiškų laikraščių skaitytojus kiekvienoje kolonijoje ir paskirti kiekvienai kolonijai gauti tam tikrą skaičių naujų skaitytojų. (4) Agitacijos darbą turėtų prižiūrėti apskričių komitetai ir pranešinėtų į mūsų dienraščius pasekmes vajaus. (5) Mes turime pasistatyti obalsį mūsų organizacijai 1,000 naujų narių ir 14-ką šimtų mūsų darbininkiškai spaudai naujų skaitytojų. Tūkstantis gaut naujų narių į A. L.D.L.D. ir 14-ką šimtų naujų skaitytojų nėra sunkus darbas, ir jeigu kiekvienas apskritis gautų šimtą naujų skaitytojų mūsų darbininkiškai spaudai, —tai nėra didelė skaitlinė.

Jaunuolių klausimas neturi būt pamirštas, ir kiekviena kuopa jų gali gauti, ir dirva tam yra plati. Šiais metais jaunuoliams pasiunčiamos knygos taip greitai, kaip prisiunčiamos mokestys į Centrą arba kartu darant ekspediciją su lietuvių kalba knygomis.

A. Matulevičius.

SCHUYLKILL APIELINKĖS DARB. ORGANIZACIJŲ ATYDAI!

A.L.D.L.D. IX Apskritis ir L.D.S.A. 6-tas Rajonas rengia bendrai prakalbų maršrutą su pamarginimais. Pamarginimus išpildys shenandoahriečiai su minersvilliečiais. Minersvilliečiai, jei kur reikalaus, suloš "Karo Aukos" veikaliuką. Shenandoahriečiai prisidės su dainomis. Kalbėti yra užkviestas ir apsiėmęs, plačiai darbininkų tarpe pasižymėjęs, rašytojas Senas Vincas iš Gibbstown, N. J. Rengiamas prakalbų maršrutas įvyks sekančiu maštabu:

10 d. lapkričio, Tamaqua, Pa.
11 d. lapkričio, Coal Dale, Pa.
12 d. lapkričio, Mahanoy City, Pa.
13 d. lapkričio, Frackville, Pa.
14 lapkričio, Seltzer City, Pa.
15 d. lapkričio, Minersville, Pa.
16 d. lapkričio, New Philadelphia, Pa.
17 d. lapkričio, Port Carbon, Pa.
18 d. lapkričio, Shenandoah, Pa.
19 d. lapkričio, Girardville, Pa.
20 d. lapkričio, Kulpmont, Pa.
21 d. lapkričio, McAdoo, Pa.

Taigi, visos suminėtų kolonijų kuopos pasistengkite savo mieste surengti prakalbas jums nuskirtose dienose. Paimkite svetainę ir pasigaminkite plakatus. Jeigu kuri kuopa ar kuopos, delei kokių priežasčių, negalėtų surengti savo mieste prakalbų nuskirtose dienose, tad praneškite žemiau pasirašiusiam. Mes pasistengsime, jei bus galima, datą pakeisti. Apie išlaidas neabejokite, jei kur parengimas pats per save neapsimokės, ten apskritys iš kasos nedateklių pridės. Rengkitės visi ir visur.

Viėnas iš Komisijos,
J. D. Taunis,
321 E. Centre St.,
Mahanoy City, Pa.

PLATINKIT "LAISVĘ"

Jūsų Akys Uždirba Jums Pragyvenimą

Kaip ilgai galėtumėt jūs palaikyti savo darbą—kiek jūs galėtumėt uždirbti, jeigu būtumėt aklas? Daugelis turi keblumų—ir jų uždarbiai sumažėja iš priežasties netinkamo regėjimo, kuris galima pataisyt tinkamais akiniais.

Taip pat Atlikite Savo Pareigą Vaikams

Žymus sveikatos valdiškas viršininkas nesenai pareiškė, jog pilnai pusė vaikų mokyklose, paliekamų antriems metams tose pačiose klasėse, yra atsilikę moksle del regėjimo ydų, o ne del smegenų stokos.

Daugiausia Atsidedame ant Retinoskopiškų Ištyrimų

Taigi, nėra skirtumo, ar jūs negalite reikiamai skaityti, kalbėti arba girdėti—moksliškas ištyrimas naujoviškais instrumentais nurodys tinkamus akinius, kurie jums reikalingi.

DRS. SCHONGER & STENGER

396 Broadway, Brooklyn, N. Y.

Phone: Stagg 8342

JAU 30 METŲ, KAIP ĮSIKŪRĘ ŠIOJE VIETOJE

A. LUTVINAS

Užlaiko LINKSMIAUSIĄ UŽEIGĄ ELIZABETHE

A. LUTVINAS

Įvairių šaltų gėrimų, Ice Cream, taip pat ir gardžių užkandžių. Turi didelę svetainę, tinkamą baliams, teatrams, vestuvėms, sporto parengimams ir tt. Tik keli žingsniai nuo gražios maudynės (swimming pool).

Lutwin's Hall yra plačiai žinoma ne tik Elizabetho, bet ir kitų miestų lietuviams ir svetimtaučiams. Užsiimu ir Real Estate—pirkimu ir pardavimu namų ir žemių. Mūsų patarnavimas prielankus.

69 S. PARK ST., KAMPAS FRONT ST. ELIZABETH, N. J.
Telephone: Trinity 3-1045

TĖMYK! Del Tavęs Amerikoje ir Lietuvoje

MES IŠMOKINAM, kaip apsieiti su gasiniu automobiliu; dalinas į tris dalis:

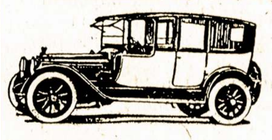

1. Mechanizmas. Kaip sustatyti sulig plano; kaip surasti sugedimus; kaip išardžius sustatyti. Tai viskas mokinama kiekvieną studentą praktiškai, po priežiūra instruktorių.
2. Elektra ir Magnetizmas. Tai reikalingiausia prie dabartinių automobilių.
3. Važinėjimas. Kaip pastoti ekspertu šoferiu.

Pabaigę mūsų mokyklos kursą, turite pilną progą pasinaudoti vienu iš dviejų amatų—mechaniko arba šoferio. Garantuojame laiinius ir diplomą. Mokiname grynai lietuviškai ir angliškai. Kaina prieinama visiems. Mokytojum yra žymus ekspertas L. TIKNIAVIČIUS. Lekcijos dienomis ir vakarais. Atlankite apžiūrėti mūsų mokyklą. Atidaryta nuo 9 iki 9 val., nedėl. nuo 10 iki 2 P.M.

NEW YORK AUTO SCHOOL

228 Second Avenue Kampas 14th Street New York, N. Y.

J. KAVALIAUSKAS

LIETUVIS GRABORIUS
IR BALZAMUOTOJAS

Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus atatinkamiausias ir už prieinamą kainą. Nuliūdimo valandoje prašau kreiptis prie manęs.

1439 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

TELEFONAI:
Bell ---------- Oregon 5136
Keystone ---------- Main 1417

SERGANTI VYRAI IR MOTERYS

GYDOMA CHRONIŠKOS LIGOS

Kreipkitės į DR. ZINS, jeigu kenčiate nuo: Kraujo, Odos ir Nervų Ligų, visokių Chroniškų Skaudulių, Bendro Nusilpimo, Nusiminimo, Galvosvaigio, Skilvio, Žarnų ir Mėšlažarnės Ligų, Galvos Skaudėjimo, Neuralgijos, Padidėjusių Liaukų, Plaučių, Kvėpuojamųjų Dūdų, Nosies ir Gerklės Ligų, Reumatizmo, Sciatikos ir Strėnų Skaudėjimo. Jeigu jūs esate nesveiki ir nusiminę, aš jums galiu pagelbėti. Tūkstančiai Vyrų ir Moterų buvo pasekmingai pagydoma naujausiais, užgirtais mokslininiais būdais. Greitos ir pastovios pasekmės. Aš suteikiu Asmeniškos Atydos Visu Gydymo Laiku. Kainos prieinamos.

PATARIMAI IR IŠTYRIMAI DYKAI!

X-Spinduliai—Kraujo Ištyrimai—Laboratorijos Bandymai

DR. ZINS 110 EAST 16th ST. N.Y.

Specialistas Jau 25 Metai (Tarpe 4th Ave. ir Irving Pl.)

VALANDOS: 9 A. M. iki 8 P. M. Nedėlioj 9 A. M. iki 4 P. M.

Klasių Kova

KOLČAKIJADA. APYSAKA—CHRONIKA

Parašė **Pavel Dorochov** Vertė **D. M. Šolomskas**

(Tąsa)

Kapitonas Efimovas važiuoja laivu iki prieplaukos, ten abi rotos nulipa nuo laivo ir krašte pasislepia eilėmis sugulę... Nuo laivo bus paduotas signalas... Tada iš abiejų galų į miestelį įsigriauna gusarai, o nuo upės iš šono kareiviai. Pasigailėjimo neturi būti niekam iš sukilėlių...

—Niekam!—ir kapitonas Efimovas padaro ranka ženklą.

Karinis pasitarimas, veikimo pasiūlytą planą užgyrė pilnai.

Lenkai gusarai nuveda arklius nuo laivo ant krašto ir eiliuojasi. Zelinski išjoja į priešakį ir negarsiai komanduoja: —Žingsniu pirmyn!

Po tris eilėje, zvodas paskui zvodą išnyksta nakties tamsoje.

Laivas su prigesintomis ugnimis povaliai plaukia upe augštyn.

2.

Jonas Bordyk peržiūrinėjo stovinčius sargus. Už namelio prieplaukos trys sargybiniai-partizanai prie apverstos valties žvejojo. Bordyk sustojo prie sargų ir užklausė:

—Žuvį gaudote?

—Iš nuobodumo,—atsakė vienas valstietis,—visgi darbas.

Atsirėmė Jonas į valtį ir užsimąstė. Iki kojų povaliai atsirisdinėjo vanduo. Iš kitos pusės upės girdėjosi taigos girių ūžimas. Upės vandenyje atspindėjo žvaigždės, aiškiai blizgančios dausose.

—Jaučiu, draugai, — tarė staigiai pakėlęs galvą Jonas.

Iš apačios upe girdėjosi vandens pleškėjimas, negarsus, vos girdimas, bet girdisi, kad vandenį kas nors suka.

—Ar girdite jūs, draugai?

Valstiečiai pakreipė ausis į tą pusę, pasiklausė ir patvirtino.

—Taip!

—Ne kitaip, kaip laivas.

—Laivas, tikrai... Ratais vandenį maišo, bet povaliai.

Dar pasiklausė.

—Laivas, tikrai bus laivas!

—Vienas skubinkite į štabą ir pasakykite draugui Kiselevui, kad laivas atplaukia upe,—įsakė Jonas,—o tu, Vania, ten sargus apžiūrėk. Ir prisakyk jiems, kad be įsakymo šaudyti nepradėtų... Lai visi padrūtinimai renkasi čia prie prieplaukos!

Dimitrius, gavęs žinią, kad artinasi laivas, patraukė prie prieplaukos visas ginkluotas jėgas.

Sukilėlių eilės pasklido po kraštą, taukši zamkai. Svarbiausios jėgos susitelkė prie apversto seno laivo.

—Kas turi revolverius, tie ant prieplaukos į namą ir šaudyti tiesiog, kada bus paduota signalas,—komanduoja Dimitrius, —kas tik su durklais—čion!

Valstiečiai įsmeigė akis, kaip vilkai, tamsoje ir klausosi.

—Povaliai laivas šliaužia, ne kitaip, kaip dar kraštu žmonės ties juo eina.

Dimitrius vėl prie svarbiausių spėkų.

—Drauge Molodych, su raitais skubink prie priemiesčio! Drauge Lyskin, su raitelių būriu skubink upės kraštu—ar neina ten dar pėsti!

Molodych ir Lyskin su būriais raitelių dingo nakties tamsoje. Nespėjo Dimitrius praleisti nei 10 minučių, kaip nuo Lyskino atjojo greitai pasiuntinys ir pranešė:

—Drauge Dimitriau, priešas nori išlipti iš laivo, prie krašto artinasi su laivu!

Dimitrius sujudo. Štai pirmas didis darbas! Kaip laikysis dabar valstiečiai? Norėjo kreiptis į juos su trumpa prakalbėle, bet tuojaus apgalvojo, ne kalbos dabar jau sakyti. Puolė pirmyn.

—Paskui mane, draugai! Užsilaikykite ramiai kiek tik galima!

Žmonės pasilenkė prie žemės, pasiskirstė. Kaip kokie šešėliai eina vien paskui kitą. Skubina ant pirštų galų, kaip tikri kareiviai.

Apie 100 sieksnių žemiau prieplaukos laivas artinosi prie krašto. Dimitrius sulaikė savo žmones.

—Draugai, vietą apsukite puslankiu. Kada pradės eiti iš laivo, atidengti ugnį ant tiltelio!

—Apsupti... Šaudyti į einančius per tiltelį!—perdavinėjo viens kitam sukilę valstiečiai.

Sugulė ant žemės sukilėliai su paruoštais šautuvais, visi šautuvus laiko atkišę į laivą. Laukia.

Nuo laivo negarsi komanda: — Tieskite tiltelį!

Pasigirdo, kad nusirito nuo krašto akmenėliai, paliesti tiltelio, pasipylė žemė į vandenį, suskambėjo ginklai, eina žmonės. Ties tilteliu susigrūdo jų krūva. Girdisi negarsios kalbos. Taip jau ir ragina sukilėlius atidaryti ugnį. Tvirti pirštai kietai laiko šautuvus, vamzdžiai čiupinėja aukas.

—Ugnį!—kaip žaibas perbėgo Dimitriaus komandos balsas.

Iškarto daugybė šautuvų trenkė, oras sudrebėjo, garsas nusirito per vandenį ir upę ir iš kito šono atsiliepė.

Prie tiltelio dejavimai ir riksmas nusigandusių žmonių, kiti puola į vandenį, nežinodami kas daryti, tokis netikėtas užpuolimas.

—Ugnį! Ugnį!—komanduoja Dimitrius. Jo balsas skamba linksmai. Pergalės bus sukilėlių, priešas neatsilaikys. Ir, tartum atsakymas nuo laivo, pasigirdo nuogąstinga komanda kapitono Efimovo:

—Atgal, atgal, traukite tiltą!

Aiškiai užšvietė elektrikinės lempos laivo dėkį.

—Kas išdrįso?—suriko užkimusiai kapitonas Efimovas.—Gesinti! Gesinti elektros šviesą!

Šviesa užgęso.

Nuo laivo atidarė betvarkę šautuvų ugnį. O nuo krašto iš tamsumos, iš baugininančios girios, tik ir švilpia kulkos, trata šūviai, kaip didelis lietus kulkos kapoja laivo dėkį ir atsimuša į šonus.

Ant laivo krinta žmonės nuo nematomo, o todel dar baisesnio, priešo.

Apšaudomas laivas pradėjo povaliai trauktis atgal.

Ant kraštò sukilėliai surado palikta aštuoniolika šautuvų. Nuo užmuštų kareivių nuėmė amunicijos krepšius ir drabužius. Lavonus nustūmė atgal į vandenį...

Nuo miestelio pasigirdo keturi šūviai. Ir prie krašto pas sukilėlius greitai atjojo pasiuntinys.

—Kur draugas Dimitrius? Aš nuo Molodycho!

—Kame dalykas?

—Drauge Kiseleve, mums reikia gauti čielas būrys. Ten daro puolimą kazokai ar kokis kitas velnias, nežinia!

—Gerai, skubink atgal ir pasakyk, kad laikytųsi! Drauge Lyskin, tu su dešimčiu ginkluotų šautuvais pasilik čia! Kiti visi draugai paskui mane!

Išsiskubino iš miestelio, pasidalino į du būrius. Dimitrius su būriu bėgte pasiskubino palei upę aplinkui miestelį, kad apsupus. Jis priėjo visai arti prie lenkų Zelinskio gusarų. Sukilėlius paskleidė po krūmus ir padavė komandą.

—Ugnį! Ugnį!

—Atsistojo po gusarais nusigandę arkliai, pasileido bėgti, prie komandanto pono Zelinskio prijojo greitai gusaras.

—Ponas komandante, laivas bėga atgal!

Gornistras užgrojo, kad trauktųsi atgal. Gusarai pradėjo trauktis linkui laivo...

Apie vidudienį prie miestelio Syzovkos prijojo arti lenkų gusarų žvalgai. Sustojo apie pusė versto nuo miestelio; matydami sukilėlių sargus, apsisuko ir nujojo. Sargai apie tai suteikė žinią štabui. Apie tą pat laiką sukilėlių sargai pranešė, kad laivas stovi už 5 verstų nuo miestelio ir kad ant laivo yra kulkasvaidžiai ir kanuolės.

Buvo aišku, kad dabar priešas nelauks nakties, o darys ataką dienos šviesoje ir bombarduos iš kanuolių miestelį. Kad nesugriovus miestelio, sukilėlių štabas nusprendė apleisti miestelį. Pasišaukė buvusį prie kolčakinių režimo valsčiaus pirmininką, rudą valstietį su nusilupusia nosim.

—Pasitarnauk, Vasiliau, liaudžiai, pasilik čia su baltais.—Ir Dimitrius smulkmeniškai išaiškino jam, kaip jis turi užsilaikyti pas baltuosius.—Nuduok esi nukentėjęs nuo bolševikų, įsigauk tarpe baltųjų, gauk jų pasitikėjimą, sužinok jų planus ir visada teik mums žinias.

Giliai užsimąstė Vasilius, kasėsi dviem pirštais nusilupusią mažą nosį.—Taip jau ir nežinau kaip...

—Pasilik, kūme, apart tavęs nėra kam.—tarė Jonas Bordyk.

—Matyti, reikia pasilikti, daugiau nėra kas daryti. Nu, pakapos kiek nedaug ir gal?

(Daugiau bus)

BALTIMORE, MD.

Delei Aiškumo

Praeitą žiemą Komunistų Partijos surengtuose šokiuose atsilankė daugelis ir juodžių. Daugelis mūs A.L.D.L.D. narių apleido tuos šokius delei to. Ir nuo to laiko tarpe progresyvių draugų išsivystė tam tikras trynimasis pavidale gincų ir užsipuldinėjimų vienas ant kito. Aš, kaipo buvęs viršminėto vakaro komitete, esu "kalčiausis" už juodžių atsilankymą į viršminėtą balių. Dabar tie gincai vystosi į gana pavojingą padėtį.

Kadangi aš buvau tuom laiku Komunistų Partijos nariu, tai man ir prisiėjo ginti Komunistų Partijos nustatytą liniją. Kodel aš dabar išstojau iš Komunistų Partijos? Čia vietiniams draugams aiškinau priežastį. Bet dabar, kada įkaito dalykai tarpe manęs ir kitų draugų, tai sako, kad priežastis išstojimo iš Komunistų Partijos yra neteisinga: aš būk meluoju ir, tokiu būdu, esu neištikimas mūsų judėjimui žmogus. Taigi, matau būtiną reikalą pasiaiškinti per "Laisvę."

Aš aiškinau draugams, kad esu sėdėjęs netoli du metu kalėjime, kas suardė mano sveikatą. Ir iš priežasties to visko negalėjau prigulėti prie K. Partijos. Draugai sako, kad aš kalėjime nesu visai sėdėjęs.

1917 metais, kada buvo paskelbta registracija, aš nesiregistravau. Po registracijos, 7-tos dienos birželio, keletas socialistų partijos narių buvo areštuota. Socialistų partijos švedų skyrius sušaukė susirinkimą Rockforde, Ill., ir nutarė eiti ir išimti tuos areštuotus narius. 116 vyrų nuėjome į kalėjimą, ir visus mus areštavo.

1917 metų 6-tą dieną liepos mus višus nuteisė vienam metui į kalėjimą (House of Correction) Chicago, Ill. Viršminėtam kalėjime reikėjo būti pačiam karo sukuryje. Tuom laiku buvo taupoma duona, tas palietė ir kalėjimą. Tėn pradėjo duoti kaliniams vietoj duonos kokią tai žalią ir kietą plytą. Man turint silpnus vidurius ta molinė duona visai suardė vidurius, pažeidė nervus ir aplamai sveikatą. Nuo to laiko iki dabar daugiau nieko geresnio negalėjau nuveikti, kaip tik vaikščioti pas daktarus ir atiduoti savo uždirbtus centus. Prie to dar prisidėjo keletas mėnesių kalėjimo. Visi gal atsimenate Palmerio laikus? Sausio mėnesį, 1920 m., Rockford, Ill., Komunistų Partija laikė susirinkimą, kuris tapo užpultas Palmerio agentų, ir mus, apie keturias-dešimtis žmonių, sugėmė tame susirinkime. Man, kaipo sėdėjusiam kalėjime, buvo sunkiausia.

Išsėdėjus Rockfordo kalėjime 6 mėnesius, likau nuteistu ištrėmimui. Pasisakiau, kad esu rusas, tai nuskyrė ištremti į Sovietų Rusiją. Atvežė ant Ellis Island salos, bet Sovietų valdžia uždarė rubežius ir likaus neištremtas. Paskui, kalinių gelbėjimo komitetas išėmė ant 500 dolerių parankos ir paskiau byla likosi likviduota.

Tie keletas mėnesių visai suardė mano sveikatą. Aš visai nemaniau pagyti. Per tris metus, be tam tikrų nuodų arba liekarstvų, negalėjau užmigti. Taip ir kankinausi iki šiam laikui. Nors man daktarai liepė ramiai užsilaikyti, bet aš veikt visai nenustojau. Dirbau, kiek tik galėjau. Žinoma, be klaidų nei vienas neapsieiname. Taigi, metai tam atgal, įstojau į Komunistų Partiją. Pabuvęs keletą mėnesių, turėjau apleisti, nes pamačiau, kad mano sveikata, ypač nervai, dar nėra iki valiai drūti ir negaliu išpildyti Komunistų Partijos užduoto darbo. Bet aš visados stovėjau ir stovėsiu arti Komunistų Partijos, kiek galint. Gegužio mėnesį turėjau operaciją ir taș dar sulaikė laikinai nuo darbavimosi. Tai mano svarbiausia priežastis nepriguliojimo prie Komunistų Partijos. Bet niekas negali užginti man stovėti arti Komunistų Partijos ir ginti jos principus.

Dar apie keletą dalykėlių, kurie paliečia mūsų judėjimą Baltimorėj. Daugelis A.L.D.L.D. 25-tos kuopos narių turi neaiškų nusistatymą rasių klausime. Taipgi daugelis narių, net vadovaujančių kuopai, turi sienas apkarstę katalikiškais paveikslais arba rasi verbas ant sienų iškabintas. Ir labai retas kuris lanko tarptautiškus susirinkimus.

Kapitalistinis laikraštis "The Post" paskelbė vajų gavimui naujų skaitytojų. Vienas kuopos narys su duktere dirbo išsijuosęs, kad jo duktė gautų daugiau skaitytojų. Aš negalėjau iškęsti nekritikavęs tų narių už viršminėtus dalykus. Tokiu būdu susidarė nelabai kokia padėtis mūsų darbininkiškame judėjime.

Nekurie nariai perdaug toli eina, agituodami, kad man, kaipo "Laisvės" agėntui, neduotų pinigų už prenumeratas, nes aš galįs pasilaikyti sau. Aš turiu pasakyti, kad kožnas miesto kampelis yra mano išlandytas gavimui naujų skaitytojų "Laisvei." Šimtai dolerių perėjo per mano rankas "Laisvės" prenumeratoms, o dabar sako,—aš galįs sau pasilaikyti. **Jonas Balsys.**

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

WORCESTER, MASS.

A.L.D.L.D. 11-tos kuopos svarbus susirinkimas įvyks utarninke, 23 d. rugsėjo (Sept.), Lietuvių svetainėj, 29 Endicott St., 8-tą val. vakare. Visi nariai būtinai ateikite, nes yra labai svarbių reikalų aptarti.

Sekr. J. K. K.
(224-225)

GEORGE NOBILETTI

Pianistas ir Mokytojas

Įgaliotas ir Paliūdytas
New Yorko Universiteto Mokinti
Progresyvę Seriją (Eilę)

PIANO LEKCIJŲ

Piano Pamokos Yra Duodamos Studijoje ir Mokinių Namuose

STUDIO
1763 Cropsey Avenue
Brooklyn, N. Y.
Telephone: BENsonhurst 6631

Telephone, South Boston 2805-R

J. L. Pašakarnis, O.D.

Optometras ir Optikas

Norintieji tinkamai prisitaikyti savo akims akinius, kreipkitės šiuo antrašu:

447 Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.

Grafonol-Radiolos, Atwater-Kent Radios, Victrola Radiolos

GEORGE MASILIONIS

377 Broadway **South Boston, Mass.**

VYRIŠKŲ DRAPANŲ IR ČEVERYKŲ LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

LIETUVIŠKI "PLAYER PIANO" ROLIAI, AUTOPIANAI, LIETUVIŠKI GRAFAFONŲ REKORDAI

LIETUVIS GRABORIUS

NORINTIEJI GERIAUSIO PATARNAVIMO IR UŽ ŽEMĄ KAINĄ, NULIDIMO VALANDOJ SAUKITĖS PAS:

JONĄ PETRUŠKEVIČIŲ

162 Broadway
Rezidencija: 13 W. 3rd Street
SO. BOSTON, MASS.
Tel.: So. Boston 0304-W

GYVYBĖ PRIKLAUSO NUO ŠTAI KO

INKSTŲ-KEPENŲ-PUSLĖS

Per virš 200 metų tikrąsis Gold Medal Haarlem Oil buvo pripažintas gyduole del šių organų netvarkos. Lengvas ir malonus imti. Bandyk šiandie. Trijų dydžių, vaistinėse. Ieškokite: "Gold Medal" vardo kiekvienoje dėžutėje.

NEW AND IMPROVED
GOLD MEDAL
HAARLEM OIL
CAPSULES

SKAITYKITE!

SVARBIOS KNYGOS

Aplaikėme iš Užsienio Labai Svarbių Knygų:

LIETUVOS EKONOMINĖ GEOGRAFIJA

Parašė R. Rasikas

Aprašomi Sekanti Svarbūs Dalykai:
Prigimties ir Visuomenės Sąlygos; Žemės Ūkis; Pramonė; Prekyba; Susisiekimai; Lietuvos Finansai; Bendri Bruožai ir Perspektyvos.

Knyga iš 112 Puslapių. Kaina 50 Centų

NUPIGINTA KAINA!

KAS TAI YRA TROCKIZMAS?

PARAŠĖ A. BIMBA

Tai trumpa ir aiški istorija revoliucinio judėjimo vystymosi Rusijoj. Joje rasite Lenino atsižymėjimus kovose su įvairiais šarlatanais besiplakančiais prie darbininkų judėjimo. Sužinosite, kaip figūravo Trockis nuo pat įsisteigimo Bolševikų Partijos Rusijoje iki proletarinei revoliucijai. Taip pat rasite, kaip mirus revoliucijos vadui, Leninui, Trockis panorėjo įtikinti pasaulį, jog jis buvęs augščiau Lenino, bet svietas to nepastebėjęs.

Knyga iš 64 puslapių, kaina 20c

DABAR PARSIDUODA UŽ 10 CENTŲ!

PRALOTAS OLŠAUSKAS

(LIETUVIŲ MACOCHAS)

Pirma laida jau išsibaigė. Dabar galima gauti naują, padidintą laidą. Kaina 20 centų

Praloto Olšausko, kuris nuteistas už žmogžudystę, byla visi susiinteresavo. Apie ją norėjo žinoti kiekvienas darbininkas, profesionalas ir biznierius. Apie tą bylą klerikalų spauda nerašė ir slėpė praloto darbus nuo parapijonų. Vieňok apie bylą iš mūsų laikraščio daugelis sužinojo. Byla visi interesuojasi. Podraug žingeidauja plačiaus sužinoti—kas buvo pralotas Olšauskas? Kokis buvo jo gyvenimas? Kodel jis smaugė Ustijanauskienę, savo meilužę? Kaip tik į tokius klausimus ir atsakys išleista brošiūra. **Kaina 20c.**

Dr. Kaškiaučiaus Knyga

ALKOHOLIS IR SPIRITINIAI GERALAI

Tai pirmutinė knyga lietuvių kalboje šiuom taip svarbiu visiems klausimu. Dr. Kaškiaučius, populiariškas straipsnių apie sveikatą rašytojas, yra visų mūsų laikraščių skaitytojų labai mylimas. Šioj knygoj jūs atrasite jį pačioj augštumoj, turtingume jo argumentų ir gražume lietuviškos kalbos.
Jeigu jūs įsigeriate del sveikatos, del smagumo, del "kompanijos," del pamiršimo savo bėdų,—tai šioje knygoje surasite rezultatus, kokius jūs gausite.—Žodžiu, čia surasite, kiek alkoholis kenkia žmogaus sveikatai ir kiek jis ir kada gero daro.
Knyga apdaryta geruose audimo apdaruose su visu prisiuntimu tiktai $1.00. Siųskite užsakymus sekančiai—

APYSAKA "BADAS"

Puikus piešinys gyvųjų gyvenimo vaizdų. Aiškiame pavydale skaitydamas matai, kaip jaunas vyras, lankęs augštesnes mokyklas, turįs talento ir ambicijos literatiniame darbe, neranda pasisekimo. Čia nupiešta jo svajonės apie perteklių ir saldų gyvenimą. Nevykstant taip, kaip įsisvajojęs, jpuola į rūpesčius, atsiduria skurde ir net ir tokiose aplinkybėse turi laimės ir meilėje. Taip pat čia matysite, kaip militariai žmonės kuo ne prievarta tvirkina varguose paskendusias moteris.
Knyga 260 puslapių,
Audimo viršais dabar 50c.

Lietuvos Darbininkės ir Poniulės

Parašė V. Kapsukas

Joje aprašoma Lietuvos moterų veikimas nuo 1905 metų revoliucijos laikų iki šių dienų darbininkių veikimo. Labai interesingas skyrius apie Lietuvos darbininkes kalėjimuose—kaip jos ten kankinamos ir už ką. Taipgi telpa nukankintųjų draugių paveikslai.

Knyga 152 puslapių. Kaina 25 centai.

Jau išėjo iš spaudos M. Gorkio parašyta

MOTINA

Tai viena iš geriausių M. Gorkio knygų, kurioj aiškiausiai vaizduojami darbininkų vargai, papročiai, persekiojimai ir visos aplinkybės senosios, caristinės Rusijoj.
Tai viena iš geriausių apysakų lietuvių kalboj. Kaina apdarytos $1.50; neapdarytos $1.00.

Visų čia suminėtų knygų reikalaukite iš

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJOS
46 Ten Eyck Street, **Brooklyn, N. Y.**

THE YOUNG PIONEER CORNER

FIRST ANNIVERSARY OF DEATH OF ELLA MAY WIGGINS

September 14, 1930, is the first anniversary of the death of Ella May Wiggins. Ella May Wiggins was a striking textile worker, a mother of five children, who was murdered by thugs of the textile barons. At the time of her death and before it the National Textile Workers' Union held many meetings in Gastonia and Bessemer City, North Carolina, trying to organize the textile workers to fight for better conditions in the mills. Ella May was very active in these meetings. She organized the men and women textile workers into the Union to fight for better conditions and in order to keep their children from starving. She was killed while on the way to a meeting in Gastonia.

A huge demonstration of workers was held at her funeral. The bosses' thugs were unsuccsessful in their attempt to break up the line of march at the funeral.

Ella May died leaving five children, the oldest of which was only twelve years old. These chidren are orphans, without a mother, because the bosses tried to keep her from organizing in order to make enuf money to feed her children.

A group of workers in Concord, N. H., have made a monument to the memory of our heroic comrade, Ella May. This monument is being brought to Gastonia as a symbol of the workers of the north and the south.

Comrades! Workers' Children! We must take the places of our comrades who were murdered by the bosses. We must join the Young Pioneers of America and together fight for better conditions for the workers, and their children!

The following is one of the songs written by Ella May:

"They locked up our leaders, they put them in jail,
They shoved them in prison, refused to give them bail,
The workers joined together and this was their reply:—
We'll never, no we'll never, let our leaders die.

We're going to have a union all over the South,
So we can wear good clothing and live in a better house,
So we must stand together and to the boss reply:—
WE'LL NEVER, NO WE'LL NEVER, LET OUR LEADERS DIE!"

LYNCHING OF NEGRO WORKERS

During the first eight and half months of this year 26 negro workers have been lynched! 26 workers have been burnt and hung!

Just because these negro workers and young workers want better conditions the white bosses kill them. At the same time warning the rest of them that they would get the same treatment if they refuse to be slaves. This is supposed to be a free country and Lincoln was supposed to have freed the slaves but we see that now the negros are even worse off than ever before. If they refuse to starve and be slaves they are burnt and riddled with bullets. We know that the white workers when they protest against their rotten conditions, are put in jail. We have Foster, Amter, and the rest of the unemployed delegation in jail for three years because they demonstrated against starvation and unemployment. Then we have Harry Eisman, a militant Pioneer who protested against his rotten conditions in the public schools and was sentenced to six years in a reformatory. You can imagine how the negroes are treated when they protest, they are immediately burned, hung, or shot by the white bosses of the south.

The only way to stop lynching is by knocking out this bosses system and the white and negro workers and their children, must unite to make a workers' and farmers' government in this country.

15 YEAR OLD BOY KILLED IN MINE

BLYTH, England.— Albert Smith, of 77 Regent St., Blyth, was killed a few weeks ago in a mine here. Albert was killed by a falling stone on his 15th birthday.

The boy was trying to move a machine with another miner, when something broke loose overhead and killed him.

Altho the Mines' Act doesn't permit a boy under 16 years of age to work underground, the bosses' court disregarded this when they issued their verdict. The court said it was "an accidental death."

We cannot expect anything else from bosses' court. The judges are the friends of the bosses and in many cases are bosses themselves.

In the United States there are also many workers children under 16 years of age who are working in the mines. Why? because their parents don't earn enuf and they have to go to work in order to help support the family.

In the Soviet Union under the workers and farmers government, the children aren't exploited.

We workres' children and Pioneers must organize and fight against exploitation of workers' children. We have to fight and make a workers' and farmers government here in the United states.

LETTERS FROM OUR READERS

Newark, N. J.
Sept. 11, 1930.

Dear Comrades:

Around the corner from where I live the street cleaners get their pay on every Wednesday. When I moved in about 3 to 500 workers got their pay there. Now there are only about 100 workers who are working and come there for their pay. You can't even get a job if you tried to. I am answering the puzzle.

Fred Miskelunas.

Dear Comrade Readers:

I attended the 16th celebration of International Youth Day yesterday in New York. Boy! what an affair it was! The program was swell, music by the mandolin orchestra, a play by the Pioneers, a tableau by the YCL and good speakers. Besides that there was the Pioneer graduation into the YCL. About 25 Pioneers graduated into the Young Communist League. It was real affective and sincere. I hope that next year I will also be able to graduate into the Young Communist League and help fight with the Young Workers.

Your comrade
A New York Pioneer.

Dear Comrades:

We are now back to school again after our summer vacation. My father who works in the mines has been out of a job for many weeks.

I have worked for 3 weeks down Tamaqua, which is not far from Coaldale, for Mrs. Sweeny. I had to do all the housework except cooking, and I also took her little boy out in his carriage every day. I had only received four dollars a week and my father told me to ask her for five dollars. When I did ask her she told that it was too much and that she could get many girls who would work for $3 a week.

I didn't even get enuf to eat from Mrs. Sweeny. Sometimes I would only have a small sandwich and a small cup of coffee for dinner. One day when she fried eggs she didn't give me a whole one, but she took a piece off. One day when I told her that I did not get enuf to eat she said to me that she thought I didn't even get that much at home, because we were very poor. I told her that when I work I need enuf to eat. She then got mad and told me that I know how to answer her and she told me to go home where I will eat.

Now I will have to close my letter.

Your Comrade
Ann Boretsky,
13½ yr. old.

Nepavine, Wash.

Dear Comrades:

My father has no work and he has to work at home now. I help him. One day when we were eating dinner he started to cry. We asked him why he was crying and he said that he was worrying because school was going to start and we had no shoes. I told him that I had earned one dollar pitching fir cones and that I would give it to him. He said that one dollar wasn't much. Dad said I should keep it and use it to get tennis shoes to go to school in. Then if he gets a job some place he would buy me a pair of shoes to go to school in in the winter.

Comradely your,
Nellie Narevich.

LOWELL, MASS.

Policija Areštavo Pirmininką d. R. Glines ir Išdraskė Darbininkų Prakalbas

Rugsėjo 1 d. Nacionalės Tekstilės Darbininkų Unijos vietinis skyrius rengė masinį mitingą South Common Parke išaiškinimui darbininkams priežasties šių dienų sunkaus padėjimo.

Lowellyje randasi virš 15,000 bedarbių baisiai sunkioje padėtyje. Dirbantieji darbininkai nežmoniškai išnaudojami žiauriose sąlygose. Kaip kur dirba po 12 valandų į parą prie sunkių darbų. Negana to, nežiūrint kaip tu nesistengsi atlikti darbą, už mažiausią "paklaidą," audėjai ir kitokie darbininkai būna išvaromi iš darbo. Ir tai labai tankus atsitikimas. Mat, bosai mato tūkstantines minias už dirbtuvės vartų bestovinčias ir belaukiančias kokios nors progos gauti darbą.

Iš šitos pragariškos padėties darbininkams nėra kito išėjimo, kaip tik organizuotis į pačių darbininkų vadovaujančias unijas ir kovoti už pagerinimą rytojaus. Tik per kovą laimėsime. Todelei Nacionalė Tekstilės Darbininkų Unija ir rengė šias masines prakalbas. Tačiaus, vietos policija, kaip ir paprastai gindama bosų reikalus, brutališkai užpuolė ramų darbininkų susirinkimą. Žvėriškai puolėsi ant pirmininko drg. Rudolfo Glines, kuris dar tik bandė atidaryti susirinkimą: nutraukė nuo papėdės ir stumdydami nuvilko į policijos vežimą.

Tuojaus pribuvo virš trisdešimts policistų į pagelbą ir visą minią, kurios buvo apie tūkstantis, likosi žvėriškos policijos išvaikyta.

Darbininkai susirinko į svetainę ir bandė tęsti savo susirinkimą, bet ir ten policija subėgo ir privertė svetainės savininką grąžinti pinigus, kurie jam buvo užmokėti už svetainę ir neleisti laikyti susirinkimą. Masiniam mitingui neįvykus, keletas desėtkų darbininkų susirinko į savo tarptautinių Darbininkų Kliubo kambarį apsvarstyti reikalus. Čia irgi pribuvo pora mėlynsiūlių. Bet čia jie pajuto kitokią atmosferą, negu parke, kur maišyta minia ir atvira vieta švaistyti savo buožes. Čia buvo geras būrys klasiniai sąmoningų darbininkų ir dėdės nedrįso savo "heroizmą" rodyti. O jeigu būtų pradėję, tai kažin kaip būtų išėję? Jie susilaukė netikėtų argumentų ir išėjo lig musę kandę.

Draugas R. Glines tapo išbiluotas po $500.00 kaucijos iki teismui. Teismas įvyko rugsėjo 9-tą dieną. Teismo reikalais rūpinosi Tarptautinis Darbininkų Apsigynimas. Tačiaus, advokatas neimtas. Drg. Glines sugabiai gindamas darbininkų teises, pats apsigynė ir likosi teisėtu. Teisėjas išklausęs pasakė: "Aš randu tave kaltu už laikymą mitingo parke be leidimo, bet dalyką likviduoju." Mat, drg. Glines teisme kalbėdamas įrodė, kad du syk būta pas laisnių komisiją reikalaujant leidimo del prakalbų ir nei vieną syk neatsakė, tik atidėliojo vis ant toliaus, pakol laikas visai prisiartino, ir prakalbos turėjo įvykti be leidimo. Lowelly dar pirmas tokis teismas buvo, todel jis buvo vsiems įdomus. Įdomu ir tas, kad policija, paskirdama $500 kaucijos, manė tuomi nugązdinti darbininkus, kad pastarieji nedrįstų daugiau veikti. Bet darbininkai nenusigando. Dar smarkiau sukruto veikti apgynimui savų teisių. Nacionalė Tekstilės Darbininkų Unija ir Tarptautinis Darbininkų Apsigynimas paskleidė 5,000 lapelių, šaukiančių darbininkus į masinį protesto mitingą prieš policijos brutališkumą,—prieš puolimą ir draskymą darbininkų ramių susirinkimų. Susirinkimas buvo sušauktas rugsėjo 14 d.; čia vėl policija darė visokias kliūtis, kad tik susirinkimas nejvyktų. Tačiaus, jos pastangos buvo veltui. Policija ir dabar vertė svetainės savininką grąžinti mums pinigus ir neduoti svetainės, tačiaus, priminus svet. savininkui, kad jis turės atsakyt už padarytas išlaidas, apie penkiasdešimts dolerių, jis pakeitė savo pirmesnį nusistatymą ir prakalbos įvyko. Ir antras policijos pasiryžimas likosi atmuštas. Susirinkimas buvo neskaitlingas, bet geras; gauta du nariai į T. D. A. ir vieną metinį skaitytoją "Labor Unity." Visi trys darbininkai amerikonai. Geras pliusas darbininkiškoms organizacijoms. Buvo renkamos aukos padengimui lėšų; surinkta $5.13. Lietuvių darbininkų dalyvavo nedaug šiose prakalbose. Gal del to, kad nebuvo lietuviškai garsinta. Kur mūsų progresyviai buvo? Dirbtuvėse visokių tautų darbininkai yra lygiai kapitalistų spaudžiami ir išnaudojami prie sunkių darbų, todel ir darbininkai visų tautų privalo bendrai kovoti ir lankyti susirinkimus. Darbo žmonių gyvenimas šiandieną yra be galo sunkus ir ateityje jis dar sunkės. Kokis likimas laukia mus ir mūsų šeimynas? Ar jūs, darbininkai, apie tai pagalvojate kada nors? Ko dar laukiate? Kas jus sulaiko nuo pirmynžangos ir kovų už geresnį būvį, idant apsigynus nuo bado ir baisaus skurdo. Niekadėjus, kurie trukdo jūsų kovą už geresnį būvį, sutrypkite juos po savo galingomis kojomis ir žygiuokite pirmyn prie šviesesnės ateities.

J. Kadrietis.

PITTSBURGHO IR APIELINKĖS LIETUVIŲ DARBININKŲ ATYDAI!

Šiuomi pranešu, kad Pittsburgho ir apielinkės priešfašistinio susivienijimo konferencija bus 26 d. spalio (October), 142 Orr St., Pittsburgh Pa. Pradžia 1-mą val. dieną. Visi šios apielinkės susipratę darbininkai turi atkreipti atydą į šį taip svarbų dalyką, kad siųst delegatus į minėtą konferenciją. Kuopos, draugijos ir kliubai kviečiami dalyvaut šioj svarbioj konferencijoj, nes dabartiniu laiku fašistai puola visu smarkumu susipratusius darbininkus; kiekvieną žingsnį persekioja, skundžia policijai ir ardo susirinkimus, prakalbas ir t. t. Už tai mes, sąmoningi darbininkai, turim kovot prieš juodąjį fašizmą. Ne tik Lietuvoj kankina revoliucinius darbininkus sužvėrėję fašistai, bet ir "laisvoj" šalyje Amerikoj persekioja visokiais būdais. Šioj konferencijoj bus išdirbti planai, kaip būtų galima atmušt juodąjį fašizmą.

Todel kviečiami visų kolonijų atstovai, kurie buvot išrinkti praeitoj konferencijoj. Draugijos, siūsdamos delegatus, malonėkite paaukot keletą dolerių, pagal išgalę. Kiekvienas jūsų paaukotas centas bus parėmimui darbininkų judėjimo. Delegatai, nesivėluokite į minėtą konferenciją.

Draugiškai,
Priešfašistinio Susivienijimo
Sekr. A. K. Sliekienė.

Draugijų Adresai, Kurios Turi "Laisvę" už Organą

ŠV. ROKO DRAUGIJA,
MONTELLO, MASS.
Valdyba:
Pirm. V. Gelusevičius, 51 Glendale St.
Vice-Pirm. M. Miškinis, 9 Burton St.
Užrašų Rašt. J. Stoškus, 20 Faxon St.
Fin. Rašt. J. Stripinis, 49 Sawtell Ave.
Iždininkas T. Petrauskas, 29 Merton St.
Iždo Globėjai: S. Petravičia, 162 Melrose St.
D. Vetkauskas, 33 Andover St.
Maršalka J. Pilipauskis, 19 Ames St. Visi Montello, Mass.
Susirinkimus laiko pirmą sekmadienį kiekvieno mėnesio.
S. Mačiulaitis. 57 Arthur St.

VIENYBĖS DRAUGYSTĖ
BROCKTON, MASS.
Valdybos Adresai:
Pirm. M. Meškinis, 9 Burton St.
Pirm. pagelb. W. Gelusevičius, 51 Glendale St.
Nutarimų rašt. J. Stripinis, 49 Sawtell Ave.
Piniginis rašt. K. Venslauskas, 12 Andover St.
Ligonių rašt. A. Baronas, 20 Faxon St.
Kasierius D. Pagojus, 75 Intervale St.
Kasos globėjai: A. Amšejus, 129 Ames St.; M. Jazukeviczia, 153 Ames St.; P. Krušas, 141 Sawtell Ave.
Maršalka F. Saulenas, 20 Faxon St. Visi Montellų, Mass.
Susirinkimai atsibūna paskutinį panedėlį kiekvieno mėnesio.

TEISYBĖS MYLĖTOJŲ VYRŲ IR MOTERŲ DRAUGYSTĖ, MOLINE, ILLINOIS
Valdyba 1930 Metams
Pirm. A. Matusevičia, 1003—25th St.
Vice-Pirm. K. Juška, 325—4th Ave.
Protokolų Sekr. A. Trepkus, 349—10th St.
Fin. Sekr. K. Shimkus, 135—36th St.
Ižd. M. Milienė, 502—4th Ave. Visi Moline, Ill.
Iždo Globėjai: J. Julius, Box, 48th St. and 5th Ave., Moline, Ill.; M. Junaitis, 215—17th Ave., East Moline, Ill.; Maršalka J. Kairis, 2435—33rd St., Moline, Ill.

DIDŽIO LIETUVOS KUNIGAIKŠČIO VYTAUTO DRAUGYSTĖS
BAYONNE, N. J.
Valdybos Vardai ir Adresai:
Pirmininkas K. Maziliauskas, 593 Ave. A.
Vice Pirmininkas A. Bočis, 68 W. 10 St.
Protokolo Sek. P. Januonas, 128 W. 49th St.
Finansų Sek. A. Arasimavičius, 625 Boulevard
Iždininkas F. Lukaitis, 330 Broadway
1 Iždo Globėjas V. Vaclavičius, 20 E. 22nd St.
2 Iždo Globėjas J. Laurinaitis, 348 Ave. C.
Maršalka L. Rimša, 167 W. 20 St.

D. L. K. K. DRAUGIJA
Detroit, Mich.
VALDYBA:
Pirm. J. Liubertas, 4177 Ashland Ave.
Vice-pirm. J. Biržtonas, 2739 Carson Ave.
Nutarimų raštininkas V. J. Geraltauskas, 1946 Sharon Ave.
Turtų rašt. J. Overaitis, 4689 Brandon Ave.
Iždininkas A. Vegela, 7715 Dayton Ave.
Guntarienė.
Iždo globėjai: E. Vegelienė ir O. Draugijos susirinkimai atsibūna kas ketvirtą nedėldienį kiekvieno mėnesio, Lietuvių Svetainėj, 25th St. ir Dix Ave., 3 val. po pietų.

MOTERŲ PAŠELPINĖ DRAUGYSTĖ BIRUTĖ, MONTELLO, MASS.
Valdybos Adresai:
Pirmininkė E. Beniulienė, 16 Bunker Ave.; Pirm. Pagelbininkė O. Turskienė, 79 Vine St.; Protokolų raštininkė T. Zizen, 673 N. Main St.; Finansų raštininkė K. Čereškienė, 36 Lansdowne St.; Iždininkė M. Klimavičienė, 31 Clarence St.; Kasos Globėjos: V. Baronienė, 736 N. Montello St., M. Dobienė, 221 Ames St.; V. Bartkienė, 29 Intervale St.; Ligonių raštininkė M. Potsus, 184 Ames St.; Maršalka J. Šimanskienė, 88 Vine St. Visos Montello, Mass.

AUŠROS DRAUGIJOS
ELIZABETH, N. J.
Valdybos Adresai:
Pirm. B. Budris, 415 Franklin St.
Vice-Pirm. S. Pinkevičius, 121 Clark Pl.
Prot. Rašt. B. Barkauskis, 255 Pine St.
Fin. Rašt. A. Grigutis, 2122 Ingalls Ave., Linden, N. J.
Iždininkas V. Paulauskas, 228 Clark Pl.
Iždo Globėjai: D. Kalnetienė, 144 S. Park St., J. Krakauskas, 300 First St.
Organo Rašt. J. Kentrus, 201 E. Westfield Ave., Roselle Park, N. J.
Maršalka J. Kiceina, 259 Broadway.
Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio antrą ketvergą, po No. 269-271 Second St.

LIETUVOS SŪNŲ IR DUKTERŲ DRAUGYSTĖ HARTFORD, CONN.
Valdyba 1930 Metams
Pirmininkas P. Krikščius, 236 Park Terrace.
Pirmininko pagelb. O. Giraitienė, 431 Summit St.
Protokolų Raštininkas J. Kazlauskas, 481 Hudson St.
Fin. Rašt. A. Giraičiūtė, 431 Summit St.
Iždininkas A. Klimas, 36 Russell St.
Maršalka J. Giraitis, 174 Ashley St.
Organo prižiūrėtojas V. Staugaitis, 481 Hudson St.
Susirinkimai atsibūna kas antrą ketvergą kiekvieno mėnesio, Labor Lyceum, 29 Lawrence St., Hartford, Conn., 7:30 val. vakare.

Bell Phone, Poplar 7545
A. F. STANKUS
GRABORIUS-UNDERTAKER

Išbalzamuoja ir laidoja numiruslius ant visokių kapinių. Norintieji geriausio patarnavimo ir už žemą kainą, nuliūdimo valandoje šaukitės pas mane. Pas mane galite gauti lotus ant visokių kapinių kuogeriausiose vietose ir už žemą kainą.

1023 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.

TAI TIE ŠVELNOS
CIGARAI
VARDU
Mandelo
Kurių Jūs Pageidavote
Padirbti iš suderintų Havanos tabakų. Vidurys vien tik iš importuotų tabakų.
Kaina po 10c ir Daugiau
IŠBANDYKITE ŠIANDIEN
Juos Išdirba
STANLEY PAUL
1035 Spring Garden Street
Philadelphia, Pa.
Sulig reikalavimo, šiuos cigarus taipgi ir per paštą išsiuntinėjame, kaipo užsakymus (orderius).

SKELBIMAS:
Šiuomi pranešu visuomenei, jogei buvusis Restaurantas po numeriu 802 Washington St., Rugpjūčio (August) 4 d. likos perkraustytas po numeriu 763 Washington St., New York, N. Y.
Gaminame visokios rūšies skaniausius valgius ir duodam geriausį ir mandagiausį patarnavimą kaip aplinkiniams, taip ir iš toliau atvykusiems svečiams. Restaurantas atdaras nuo 4-rių val. iš ryto iki 8:30 valandos vakare. Užkviečiam visus!
—Savininkai—
POVILAS SAMULĖNAS
ir
VINCENTA RIBOKIENĖ

ŽODIS NUO DR. MENDLOWITZ
Šiuomi primenu savo draugams, jog aš vis dar praktikuoju savo profesiją. Pirmiaus antrašas buvo 271 Berry St. Dabar mano antrašas:
DR. H. MENDLOWITZ
2220 Avenue J Brooklyn, N. Y.
Tel.: Midwood 6261

MALONAUS PASIMATYMO
UŽEIGA

Jūs pažįstate mus, mes pažįstame jus, bet jau senai matėmėsi. Būtų linksma pasimatyti.
Kurie dar nepažįstate mūs, tai del pažinties užeikite, o būsite maloniai priimti.
J. ir O. VAIGINIS
214 Perry Ave., Maspeth, N. Y.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APTIEKA
Kas yra didžiausias žmogaus priešas?—Šaltis. Jis ne tik sunkiausias ligas įvaro, bet ir į grabą paguldo. Bet tie, kurie vartoja po plačią Ameriką pagarsėjusius
Urbo Lax Tabs
yra tai kanuolė prieš kitą amžiną žmogaus priešą—vidurių užkietėjimą—kuris žmogui pagamina daug rūpesčių ir sunkių ligų. 25 centai už skrynutę.
Urban's Cold Powders
(MILTELIUS NUO ŠALČIO)
jokių šalčių nebijo. Už 75c už baksą apsiginkluok nuo savo amžino priešo!
F. URBONAS, Aptiekorius
151 Metropolitan Ave. BROOKLYN, N. Y. Telephone, Greenpoint 1411
6102 Grand Avenue (Kampas Clermont Avenue) MASPETH, L. I., N. Y. Telephone, Juniper 8796
Siųsdami pinigus su savo adresu, užrašykite:
FRANK A. URBAN PHARMACY
151 METROPOLITAN AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Aš, žemiaus pasirašęs, siunčiu VIENĄ DOLERĮ, už kurį malonėkit man prisiųsti URBAN'S COLD POWDERS ir URBOLA, su nurodymais, kaip vartoti.
Vardas _____
No. _____ Street or Avenue
Miestas _____, State _____

VIETOS ŽINIOS

Bedarbių ir D. U. V. Lygos "Vienybės Savaitė"

Bedarbių Tarybos ir Darbo Unijų Vienybės Lyga skelbia "Vienybės Savaitę" (nuo rugsėjo 28 iki spalio 5 d.). Tą savaitę įvyks eilė konferencijų, kurių tikslas—organizuot darbininkus į kovingąsias unijas ir lygas ir į bedarbių tarybas. Bus taipo pat masiniai mitingai ir masinės rinkliavos pinigų į $100,000 streikų ir organizacijos fondą. Rinkliavoms (Tag Days) ypač yra skiriama rugsėjo 28 ir 29 d., ir spalio 4 ir 5 d.

Down Town Bedarbių Taryba šaukia masinį bedarbių mitingą šiandien, 11-tą val. dieną, Manhattan Lyceum, 66 East 4th St., New Yorke. Kalbės Jack Johnstone, organizatorius Darbo Unijų Vienybės Lygos. Šičia bus išrinkta ir delegatai į bedarbių konferenciją, kuri įvyks rugsėjo 28 d., 10-tą val. prieš piet, Irving Plaza svetainėje, 15th St. ir Irving Place, New Yorke.

I Tuščią Lotą Pasiuntė Ex-Kareivį Bedarbį

Ex-kareivį Fred. W. Palmerį, per 15 mėnesių bedarbį, pasiuntė į "darbą" miestinis "nemokamas" darbo biuras, į Gainer Popieros fabriką New Yorke. Pasiskolinęs kelionei penktuką iš savo draugo, nuvažiavo į nurodytą vietą, ir nieko ten daugiau nerado, kaip tik tuščią "lotą."

Sugrįžęs į biurą Palmeris atvirai pasakė tenaitiniams poneliams, kad jie yra prigaudinėtojai.

Tas valdiškas biuras, kaip jau žinoma, siunčia su puse uždarbio darbininkus į vietas, iš kurių samdytojai pavarinėja pirmesnius, brangiau apmokamus darbininkus.

Plėšikai, Darbo Biurai Ir Miesto Valdžia

Herman Hanse, bedarbis, užmokėjo Publix Service Darbų Suradimo Biurui $8.50 už jam pažadėtą darbą. Bet jokio darbo už tai negavo. Pasiskundė policmanui, kad biuras nei darbo neduoda, nei pinigų nesugrąžina. Policmanas nurodė eiti su skundu į miesto "laisniu" komisiją, kuri būk tai prižiūri privatinius darbo biurus. Komisija šiam bedarbiui liepė palaukti tris dienas. Jis išlaukė jau tris savaites, ir dar negavo nei atsakymo, nei pakvietimo, nei savo pinigų.

Po $200 Kaucijos Pastatė 5 Darbininkus už Mitingą

Kaip pereitame "Laisvės" numeryje rašyta, po susikirtimo komunistinių darbininkų su gengsteriais, laike mitingo prie Jacob čeverykų fabriko, Brooklyne, buvo areštuota penki draugai būk tai už "netvarkų pasielgimą": Al Stone, Nathan Bibin, Kay Polsky, Sol. Weingost ir Sara Gross. Kiekvienas laikoma po $200 kaucijos iki teismo.

Tame mitinge darbininkai parodė smarkaus pasipriešinimo gengsteriams, mėtantiems į juos s tomeitėmis ir kiaušiniais. Per iš to kilusį susikirtimą keli niekšai pusėtinai gavo į kailį nuo darbininkų.

Areštuotų bylas veda Tarptautinis Darbininkų Apsigynimas.

Naujas Distrikto Ofiso Ir Komjaunuolių Adresas

Komunistų Partijos distrikto centras persikėlė ir atsidarė naujoj vietoj po num. 48-50 East 13th St., New Yorke. Naujasis distrikto raštinės telefono numeris yra—Algonquin 5707-08. Į šią naują vietą persikraustė ir centras Jaunųjų Komunistų Lygos.

Pamišėlių ir Mirimų Skaičius Auga

Ligoninių komisionierius J. G. W. Greeff raportuoja, kad per pirmą pusmetį 1930 m. į ligonines suvežta 2,508 daugiau pamišėlių, negu per tą patį pusmetį 1928 metais. Komisionierius priduria, kad, jo supratimu, bedarbė, nuolatinis rūpesnis apie rytojų ir skurdas vis daugiau žmonių išvaro iš proto. O ir miršta šiemet daugiau, negu kad pereitais ketveriais metais.

Dingęs Teisėjas Crater Kaltinamas Šimtų Tūkstančių Suktybėj

Užbaigiant Libby Hotelio bankrūto reikalus, mažiesiems jo šėrų savininkams dingo $350,000; bet užtat American Bond and Mortgage Kompanija per tą bankrūtą uždirbo gryno pelno $850,000. Valdžios atstovu "risyveriu" tame bankrūte buvo teisėjas Crater, kuris paskutiniu laiku kažin kur slapstosi.

Dabar apskrities prokuroras Crain patyrė, kad yra išvogti iš archyvų ir dokumentai apie tą bankrūto dalyką. Nužiūrima, kad su teisėjo Craterio pagelba buvo padaryta milžiniškas šmugelis. Todel Crater pasirūpino per savo sėbrus valdininkus išplėšt minimus dokumentus.

Del Vienos Dienos Gali Palaidūnas Netekt $269,000

John James Roe kažin kur dingo keli metai atgal iš Patchogue, Long Island. Jo teta mirdama užrašė jam $269,000 turto; bet jeigu tas sūnus palaidūnas nepasirodys iki šiandien 1 val. po pietų, tai praras visą tą palikimą, kuris bus pervestas į valstijos iždą.

Jaunuolis Pasmaugė Surembėjusią Meilužę

Joseph Smith, 22 metų amžiaus, savo kambaryj, 173-17 103 Rd., Jamaicoj, pasmaugė Rožę Landay'utę, 35 metų amžiaus, su kuria laisvai mylėjosi. Areštuotas aiškinasi, nežinąs, kaip tai atsitikę; bet kai jinai pareikalavus iš jo pinigų, jis taip perpykęs, kad užveržęs jai rankšluostį ant kaklo.

Du Kūdikius Pametė Bedarbiai Tėvai

Du kūdikiai, vienas 18 mėnesių, kitas 5 mėnesių, buvo penktadienio naktį palikti tamsiame koridoryje apartmentinio namo po num. 301 E. 101st St., New Yorke. Kūdikių tėvas ir motina buvo ilgą laiką bedarbiai. Neturėdami kuom kūdikius maitinti, jie juos pametė, tikėdamies, kad mažyčiai bus paimtį į pamestųjų kūdikių prieglaudą.

Tą pačią dieną New Yorke nusižudė trys bedarbiai, visiškai praradę viltį gaut bent kokį darbą, kuriuom galėtų užsidirbt duonos.

Jau Trys Metai, Kai Argentinos Lietuviai Darbininkai Leidžia Savo Savaitinį Laikraštį

"RYTOJUS"

Jis pilnas žinių apie Argentinos ir visos Pietų Amerikos darbininkų gyvenimą; telpa daug gražių eiliaraščių ir beletristikos; iliustruotas ir ant gražios popieros spausdinamas. Kiekvienas Amerikos lietuvis darbininkas turi skaityti ir platinti "RYTOJŲ." Tuomet jis susipažins su savo klasės brolių reikalais tolimoj Pietų Amerikoj.

"RYTOJAUS" KAINA:
Metams tik.....$3; Pusei.....$1.50
Pinigus siųskite American Express money orderiais, juos išrašydami ant "RYTOJAUS" vardo ir adreso.

"RYTOJUS"
Calle Montes de Oca 146
Avellaneda, Buenos Aires, Argentina

ANT STOČIŲ GALITE GAUTI "LAISVĘ" ELIZABETH, N. J
B. Figens, 221 Second St.
S. Mickus, 278 Second St.
Ir pas Singerį.

IMPERIAL BARBER COLLEGE
Mes Mokiname Barberiauti
ir moterų plaukus kirpti. Pilnas kursas $25. Ateikite ir persitikrinkite pas mumis. Lietuvis instruktorius.
IMPERIAL BARBER COLLEGE
612—10th Ave., New York, N. Y. 217-42

PAJIEŠKOJIMAI

JIEŠKAU apsivedimui švarios merginos arba našlės, tarpe 30-45 metų amžiaus. Aš esu nebiednas vaikinas ir geras smuiko ir piano muzikantas. Jieškau per laikraštį todel, kad čia lietuvių visai nėra. F. Milukas, Gen. Delivery, Pocatello, Idaho. (225-226)

PARDAVIMAI

PARSIDUODA restoranas, biznis įdirbtas per 18 metų. Gera proga pirkti, nes parsiduoda iš priežasties moters ligos. Kreipkitės po No. 2 Hope St., kampas Roebling St., Brooklyn, N. Y. (221-226)

PROGA FOTOGRAFAMS
Parsiduoda FOTOGRAFIJŲ STUDIJA Mahanoy City, Pa. Studija gerai įtaisyta, su gera dienos šviesa. Pardavimo priežastis—moriu atsilšėti. Kainą pranešiu ant užklausimo. Noriu greitai parduoti, todel parduosiu už labai žemą kainą. Žingeidaujanti tuo biznių, kreipkitės be atidėliojimo sekančiu adresu:
MAHANOY CITY STUDIO
205 E. Centre St., Mahanoy City, Pa. 204-30

REIKALAVIMAI

REIKALINGA senyva moteris prižiūrėjimui dviejų vaikučių. Atsišaukit sekamu adresu: Petronis, 66-41 Clinton Ave., Maspeth, N. Y. (224-229)

REIKALINGI 2 geri darbininkai dirbti furniture štore. Geras darbas, gera mokestis, bet turi užsistatyti kaucią pinigais. Kreipkitės šiuo adresu: Smith, 45 Branford Place, Room 227, Newark, N. J. (223-225)

KAM REIKALINGAS karpenteris-staliorius budavojimui naujų namų ir pataisymui senų, tai kreipkitės pas mus. Mes ne tik budavojam naujus ir pataisom senus namus, bet ir uždedam naujus stogus ir ir pataisom senus. Darbą atliekam gerai ir pigiai. J. Sem, 475 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel., Stagg 7587. 215-26

VEIDO GRAŽUMAS

ROJAUS VEIDO GROŽYBĖS LAŠAI ir naujai išrastas Muilas tik už vieną dolerį! Ši nuolaida tik ant 30 dienų. Kurie pasiskubinsit, sučėdysit $1.25.

Tikrą naturališką veidui gražumą suteikia tik Rojaus Veido Grožybės Lašai su Naujai Išrastu Muilu.

Siųskit dolerį registruotam laiške arba money orderį, šiuo antrašu:

Blue Rose Laboratories
69 Bond St., Dept. D
ELIZABETH, N. J.

(Iškirpę šį kiupaną, pasiųskit mums)
Vardas _____
No. ir gatvė _____
Miestas ir valst. _____

Tel., Stagg 7057
STEPHEN BREDES, Jr.
LIETUVIS ADVOKATAS
197 Havemeyer Street
(Williamsburg Bridge Plaza)
BROOKLYN, N. Y.
VALANDOS:
Nuo 9 ryte iki 6 po pietų
REZIDENCIJOS ANTRAŠAS:
65-02 Grand Ave., Maspeth, L. I.
Tel.: Juniper 6776

Telephone, Greenpoint 2320
J. GARŠVA
GRABORIUS
UNDERTAKER
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
BROOKLYN, N. Y.

REAL ESTATE: Namai, Žemė
ATLANTIC CITY, N. J.
PARSIDUODA pigiai geras namas, vidury miesto, 9 dideli kambariai ir 2 bath rooms. Kreipkitės sekamu adresu: St. Norvish, 20 N. Bartlett Ave., Atlantic City, N. J. (223-228)

IŠRANDAVOJIMAI
PASIRANDAVOJA 6 kambariai, yra elektra ir maudynė. Taipgi pasirandavoja ir 4 kambariai. Randa žema. Kreipkitės pas New England Shoe Store, 637 Grand St., tarpe Leonard ir Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y. (222-227)

JAU TIK DVI SAVAITĖS LIKO IKI DIDŽIOJO
DAILY WORKER
MORNING FREIHEIT
Bazaro
MADISON SQUARE GARDEN
Ketvirtadienį, Penktadienį, Šeštadienį ir Sekmadienį,
Spalio (October) 2, 3, 4 ir 5 dd.

DARBININKAI IR DARBININKIŠKOS ORGANIZACIJOS!

Kuo greičiausia prisiųskite straipsnių, pasveikinimų ir apgarsinimų bazaro žurnalui į National Bazaar Committee, 30 Union Square, New York. Laikas trumpas! Pradėkite darbą tuojaus!

Bazarui Tikietus Galite Įsigyti Šiose Vietose:

DOWN TOWN
Daily Worker, 26 Union Sq.
Morning Freiheit, 30 Union Sq.
Sollin's Restaurant, 216 E .14th Street.
Brederman's Book Store, 184 Second Avenue.
Muslin's Leather Goods Store, 335 East 10th St.
Needle Trades Workers Industrial Union, 131 W. 28th St.
Food Workers Industrial Union 16 W. 21st St.

Harlem
Health Food Vegetarian Restaurant, 1600 Madison Ave.
Jewish Workers Children's Schools, 143 E. 103rd St.
Esther's Scientific Restaurant, 1606 Madison Ave.

Bronx
Bronx Coop. Restaurant, 2700 Bronx Park East.
"No Tip" Bronx Shop, 641 Allerton Ave. (Coop. Colony).
Rappoport & Kuttler's Book Store, 1310 Southern Blvd.
Messingers Restaurant, 1763 Southern Blvd., near 174th St.

Brownsville
Goldstein's Book Store, 413 Sutter Avenue.
Rozetzky's Grocery Store, 778 Sutter Ave., E. N. Y.

Brighton Beach
Perlmutter's Restaurant, Brighton Beach Ave., cor., Coney Island Avenue.

Coney Island
Cohen's Delicatessen Store, Mermaid Ave., cor. W. 30 St.

Varpas Bakery, 38-40 Stagg St., Brooklyn, N. Y.
A. M. Balchunas, Savininkas Tel., Stagg 5938

MALONUS RŪKYT

Brooklyno Lietuvių Neprigulmingas Kliubas, 269 Front St., kaipo žymus politikoje, savo rūmuose, nuo senai su pasigėrėjimu, JOHN'S Cigarus bizniavoja. Taip pat visos švaresnės lietuviškos restauracijos Brooklyne ir prakilnesni biznieriai užlaiko JOHN'S po 10c Visi rankomis padaryti ir po vardu PETRO,

Todel Gerbiamieji Draugai ne tik Brooklyne, bet ir kituose miestuose bizniaus užvedimuose, kur rūkymai yra užlaikomi, visur reikalaukit viršpaminėtais vardais Cigarų. Ant pareikavimo visur Amerikoje išsiuntinėjam per paštą. Adresuokit:

NAUJOKŲ CIGARŲ DIRBĖJAI
267 DIVISION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

MOT. LAUKUS Fotografas
214 Bedford Ave., Brooklyn
Tel. Greenpoint 9-7831
Geriausia Studija Brooklyne. Atsilankykit Persitikrinti

Telephone, Stagg 9910
LORIMER RESTAURANT
Lietuvių Valgykla
VISOKIŲ ROŠIŲ ŠVIEŽOS VALGIAI, GAMINAMI LIETUVIŠKU IR AMERIKONIŠKU STILIUM
Pavalgius čia malonu pabūti, pasišnekučiuoti su kitais, arba ramiai pasiskaityti.—Sykį atsilankę persitikrinsit.—Pabandykite!
SAVININKAI MARČIUKAI
417 Lorimer Street "Laisvės" Name
BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: Stagg 9105
DR. A. PETRIKA
(PETRICK)
LIETUVIS DENTISTAS
221 S. 4th St., Brooklyn, N. Y.
X-Spindulių Diagnoza
Gazo Anestetika
VALANDOS:
Nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare.
Penktadieniais ir šventadieniais tik susitarus.

Telefonas Stagg 2812
FRANK WHITE
STOGDENGIS
Metalu Išmušame Sienas ir Lubas; Užtaisome nuo Vandens.
229-231 LEONARD ST., Brooklyn, N. Y.
Mūsų darbu patenkinti visi, kuriem tik dirbame.

LIETUVIS
FOTOGRAFAS ir MALIORIUS
DARBĄ ATLIEKA GERAI IR PIGIAI

Nufotografuoja ir sumaliavoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus ir sudaro su amerikoniškais.
TELEFONAS: TRIANGLE 1450
Kreipkitės šiuo adresu:
JONAS STOKES
173 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

Telephone: Stagg 4409
A. RADZEVIČIUS
GRABORIUS
(UNDERTAKER)

416 Metropolitan Avenue
(Arti Marcy Avenue)
BROOKLYN, N. Y.

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
GRABORIUS
(UNDERTAKER)

NOTARY PUBLIC
Patarnauju visiem be skirtumo. Tolumas del manęs skirtumo nedaro. Mano ofisas atdaras dieną ir naktį. Darbą atlieku gerai. Reikale kreipkitės pas mane, o patarnausiu kuogeriausiai.
734 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.
Phone, Stagg 5043

VIDURIAI UŽKIETĖJĘ

Kendrick's Herb Laxative Yra Padaryta iš Grynų Žolių ir Neturi Savyje Jokių Chemikalų

Šiais vaistais neužtraukia papročio ir atliuosuoja vidurius ir pagelbsti sugrąžint naturalį vidurių malimą. Nereikia virint, o tik sumaišyt su vandeniu ir užsigert einant gult. Visiškai nekenksmingas, ir galima duot vaikams, kūdikiams, lygiai kaip ir suaugusiems. Kaina . . . . . 60c, per paštą 65c

Kundroto aptieka yra didžiausia ir seniausia vaistinė. Mes specialistai sutaisyti daktarų receptus, ir užtikrinam, kad sudėtinės šių receptų dalys, gydytojų užsakymu, yra naujos, tyros ir geriausios

Mes taip pat turime žolių ir gerą sandėlį gyduolių. Kiekvieną kartą reikalaujant, kreipkitės:

KUNDROTO APTIEKA
P. J. KUNDROTA, Savininkas
229 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.
Kamp. N. 4-tos, gatvės Tel., Greenpoint 2017-2360-3514
Iškirpkit šį skelbimą ir prisiųskit kartu su užsakymu.

Tel., 0783 Stagg
J. LeVANDA
(Levandauskas)
GRABORIUS
(Undertaker)
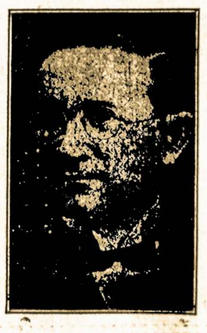
107 Union Avenue
(Arti Grand St.)
BROOKLYN, N. Y.